

ĮVYKIŲ AIDAI

RAŠO: S. GABALIAUSKAS

PITTSBURGHAS DĖMESIO CENTRE

Per paskutines kelias dienas, Pittsburghas buvo visų Amerikos lietuvių dėmesio centre. Čia įvyko 31-asis L. Katalikų Federacijos Kongresas, sutraukęs gražų būrį mūsų veikėjų ir nubrėžęs gaires Amerikos lietuvių katalikų veikimui. Čia posėdiavo lietuvių kunigų vienybės ir ateitininkų seimai. Visų tų seimų delegatai sunkiai darbavosi, kad įnešus kokių nors pagerinimų į lietuvių katalikų organizacijų veiklą.

KORĖJOS KARO BALANSAS

Apskaiciuota, kad Korėjos kare per 3 mėnesius žuvo 75.000 bolševikinės armijos karių, 2.440 amerikiečių užrausta 11.050 — sužeista ir 3.959 mūsų karių dingo be žinios.

Tikrai brangią kainą užmokejo šiaurės Korėjos jaunimas už savo ištikimybę Maskvos imperializmui. Kas bolševikams skaudžiausia, kad pakėlė tiek daug aukų netik nieko nelaimėjo, bet bus priversti pasiduoti Korėjos respublikos teisėtos valdžios kontrolėn ir priimti tos valdžios paskirtą baudmę už įvykdytas žmogžudystes.

KAS TOLIAU?

Patikimiausi pasaulinės politikos žinovai spėlioja, kad Korėjos karui pasibaigus, jokio kito karo šimet nenumatoma. Raudonoji Kinija nesidavė įtraukiama į karą prieš Ameriką, nors Rusija ją ir labai kurstė. Svarbiausia priežastis, kodėl Kinijos bolševikai nepajudėjo bus ta, kad pati Kinijos raudonųjų valdžia nesijaučia užtektinai tvirta namie. Kad vesti karą su tokia galinga Valstybe, kaip Amerika, reikia pačiam būti tvirtam. Tuo tarpu Kinijos viduje dar tebeina civilinis karas su partizanais, kurių esą apie milijonas karių. Tokiose sąlygose aišku Kinija negalėjo karo pradėti.

Sovietų Rusija taipgi mažiau smarkauja, nes ir Stalino "rojuje" ne viskas tvarkoje.

Atominių bombų gamyba labai toli atsilikusi, transportas suiręs, o satelitinių kraštų gyventojų nuotaikos labai Rusijai nepalankios.

Dėl tų 3-jų priežasčių Sovietų Rusija esanti priversta tuo tarpu susilaikyti nuo įsivėlimo į karą su vakariniu pasauliu. Jeigu kur stipriau bus kariavama, tai tik Indo-Kinijoje, kur 150.000 prancūzų kariuomenės kaujasi su bolševikiniais sukilėliais. Nenumatoma, kad Amerikos kariuomenė būtų siunčiama

ma į Indo-Kiniją, nes to krašto gynimas laikomas prancūzų reikalu.

Kokių netikėtumų atneš 1951 metų pavasaris dar peranksti spėlioti. Amerikos politikai spėlioja, kad pavojingiausi metai būsią 1952, nes tais metais galės kilti tretysis pasaulinis karas.

REIKIA LAUKTI DIDELIŲ ATMAINŲ AMERIKOS GYVENIME

Nors karo pavojus yra kiek toliau pastumėtas, bet Amerika nestos ginklavasis. Jauni vyrai bus šaukiami armijon dideliu skubumu kalami ginklai. Pasėkoje plačios apsiginkavimo programos, žymiai padidės mokesčių našta ir viskas abstrangus, bent kokia 10-čia aušimčių. Kad sudurti galas su galu darbininkai reikalauja didesnių algų. Infliacijos — pinigų vertės puolimo pavojus yra labai didelis. Kad užkirtus kelią infliacijai valdžia bus priversta, tikriausiai po kongreso rinkimų, įvesti kai kurias ūkisko gyvenimo kontroles. Spėjama, kad bent dalinai bus užsaldytos algos ir nustatytos ribos kai kurioms prekėms. Numatoma uždėti ribas mėsos ir pieno kainoms. Mažiau bus alkoholinių gėralų.

20 NUOŠIMČIŲ KONGRESMANŲ EMIGRANTŲ VAIKAI

81-mame kongrese buvo 104 kongresmanai, kurių tėvai gimę užsieniuose. Šeši kongresmanai patys yra gimę svetimose šalyse ir naturalizacijos keliu įgiję Amerikos pilietybę. Šių 104-rių kongresmanų tėvai yra kilę iš šių valstybių: Austrijos, Alzaso, Čekoslovakijos, Danijos, Vokietijos, Vengrijos, Italijos, Luksemburgo, Norvegijos, Palestinos, Lenkijos, Rumunijos, Ispanijos, Švedijos. Dar nebuvo patekę kongresanai nei vienas lietuvis. Mūsų lietuvių kilmės politikos gyvenimo darbuotojai turėtų pasistmėti ir pavyzdžiu tokioje Chicagoje, praversti į kongresą bent vieną lietuvių.

Niekur kitur pasaulyje, išskyrus Ameriką, svetimšaliai neturi tokių gerų progų iškilti. Todėl branginkime Ameriką, viso pasaulio nuskriaustųjų prieglobstį.

Vokiečiai jungiasi su Vakara

Vakarų Vokietijos santykiai su Vakara dar labiau sustiprėjo. Tas faktas aiškiai iškilo Berlyno naujosios konstitucijos priėmimo ir pirmosios pramonės mugės (pokarinės) atidarymo iškilmėse.

Ten buvo perskaitytas ir specialus prez. Trumano sveikinimas, kurį jis atsiuntė per ECA ambasadorių Paul Hoffmana. (Tenka pastebėti, jog Paul Hoffmannas tą dieną baigė savo tarnybą kaip specialus ECA am-

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS

PRIIMTA DAUG SVARBIŲ NUTARIMŲ. IŠPŪDINGA ŠV. VALANDA KATEDROJ

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos kongresas nėra eilinis įvykis. Todėl jam buvo riuošiamasi visu rimtumu jau prieš kelis mėnesius. Ypač energingai darbavosi Pittsburgho katalikai, kuriems ši garbinga, bet ir sunki konvencija buvo sukurta.

Jau penktadienį rytą Pittsburghe pasirodė pirmieji delegatai ir svečiai. Iš įvairių pusių į Pittsburghą vykstą traukiniai ir autobusai vis atveždavo naujų svečių.

Kongreso atidarymas

Šeštadienio rytą Šv. Mišiomis prasidėjo kongresas. Mišių metu pamokslą pasakė Tėvų Pranciškonų provincijolas T. Justinas Vaškys. Kongreso sesijos vyko puošniame William Penn viešbutyje. Į apyplinė salę kongreso atidarymo žodį tarė ruošimo komisijos pirm. inž. Ant. Mažeika. Po federacijos dvasios vado prel. J. Balkūno sukalbėtos maldos trumpai kalbėjo pats federacijos pirmininkas žurnalistas Stasys Pieža. Po to buvo sudarytas prezidentas ir kiti kongreso organai. Į prezidiumą išrinkti "Garso" red. M. Zujus — pirm., p. Vainauskas ir p. Žemaitytė — vicepirmininkais. Sekretoriavo prof. Ant. Vasiliauskas ir p. Valkauskaitė. Rezoliucijų komisiją sudarė kun. dr. Vaškas, J. Laučka, prof. Ignas Malinauskas, V. Kvietkas, adv. St. Gabaliauskas, T. J. Vaškys, Stasys Kidyskas, St. Lušys, Dr. Ant. Vasiliauskas ir kun. Vasys. Tvarkdariai — Juozas Tamkevičius ir Matas Šimonis.

Miesto burmistro kalba

Tuo metu į kongreso atidarymą atvykęs Pittsburgho miesto burmistras (mayoras) David Lawrence pasakė sveikinimo kalbą. Jis ypatingai išskėlė didelę komunizmo grėsmę ir reikalą susijungtomis jėgomis kovoti prieš šią didžiąją žmonių pabausą. Ta proga jis pareiškė viltį, jog Lietuva vėl prisikelsianti laisva ir nepriklausoma ir nuoširdžiai linkėjo kongresui vaisingo darbo. (Reikia pastebėti, jog jis yra aktyvus praktikuojantis katalikas). Jo kalba buvo palydėta skambiais ir ilgais plojimais.

Dabar prasidėjo pats kongre-

so darbas.

Vykdomųjų organų pranešimai

Pirmasis kalbėjo federacijos dvasios vadas prel. J. Balkūnas. Tarp kitų savo kalboje išskėlė minčių prėlatas ypač nusiskundė daugelio katalikiškų organizacijų nedalyvavimu federacijos veikloje. Vardan Dievo ir Tėvynės meilės jis ragina visus susipratusius katalikus lietuvius ir draugijas dar aktyviau veikti katalikiškoje akcijoje darniai susijungus stiprioje Katalikų Federacijoje.

Trumpą, bet išsamų pranešimą padarė federacijos pirm. St. Pieža. Jis išskėlė savo, kaip pirmininko atliktus darbus per pastaruosius du metus. Jie iš tikrųjų nemaži ir verti dėmesio. Visų pirma jis aktyviai dalyvavo Amerikos Katalikų Vyrų Taryboje užimdamas vadovaujamas vietas ir tuo būdu išskeldamas lietuvių vardą šioje organizacijoje. Iš kitos pusės, audiencijos pas Šv. Tėvą metu pirmininkas supažindino Kristaus Vietininką su Katalikų Federacijos tikslais, priemonėmis ir veikla. Šv. Tėvas pareiškė Federacijai didelį pasitenkinimą ir suteikė jai apaštališką palaiminimą.

Po trumpo J. Laučkos pranešimo ilgiausią ir smulkiausią pranešimą padarė federacijos sekretorius Leonardas Šimutis. Jis apžvelgė valdybos nuveiktus darbus, o taip pat padarė ir išdą apyskaitos pranešimą.

Paskutinis kalbėjo kun. P. M. Juras, Lietuvių Kultūros Instituto reikalais. Jis ypatingai nusiskundė, jog nepakankamas dėmesys skiriamas vaikų laikraščiui "Eglutė". 550 prenumeratorių yra daug per mažas skaičius ir ženklas, jog tėvai per silpnai rūpinasi savo vaikų lietuvišku ir katalikišku auklėjimu.

DR. BUNCHE NOBELIO TAKOS PREMIJOS LAUREATAS

DR. BUNCHE YRA VIENUOLIKTASIS AMERIKIETIS IR PIRMASIS NEGRAS LAIMĖJĘS ŠIĄ PASAULIO MASTO PREMIJĄ

Norvegų Nobelio komitetas paskelbė, jog 1950 m. taikos premiją paskyrė Dr. Ralph Bunche, buv. Palestinos karo tarpininkui ir dabartiniam JT Patikėtinių Tarybos pirmininkui.

Kiek yra žinoma Dr. Bunche yra pirmasis negrų kilmės asmuo gaunąs bet kokios rūšies Nobelio premiją. Pažymėtina, jog jo senelis dar buvo vergas.

Pats Dr. Bunche premijos buvo iš tikrųjų vertas. Po tragiškos pirmojo Palestinos tarpininko grafo Folke Bernadotės mirties Dr. Bunche perėmė jo pareigas ir labai sėkmingai atliko jam patikėtus uždavimus. Šiuo metu laureatas su nemažesniu darbštumu dirba jau minėtose pareigose JT organizacijoje.

Kongresą raštu sveikino daug žymių asmenų, jų tarpe Jų Excelecencijos vyskupai Dr. V. Padoiskis ir Dr. V. Brizgys ir prel. Mykolas Krupavičius. Gauta visa eilė sveikinimų iš atskirų asmenų ir organizacijų kartu su pinigineis aukomis. Tuo būdu kongresas gavo per 700 dolerių.

Antroji sesija

Po pietų delegatai ir svečiai sprendė visą eilę svarbių klausimų susijusių su lietuviybės ir katalikybės ateitimi. Šios sesijos metu pranešimą padarė ir šiais metais prie Federacijos įsteigto Katalikų Akcijos Centro direktorius kun. P. Patlaba. Vėliau pradžios mokyklas lankančių vaikų organizacijos klausimu kalbėjo Pranas Naujokaitis.

Visi kongrese svarstyti ir diskutuoti klausimai buvo išreikšti visa eile rezoliucijų lietuvių (Nukelta į 2 pusl.)

INŽ. ANTANAS J. MAŽEIKA

nepaprastai uolus katalikiškos Akcijos darbininkas, buvęs Lietuvos Vyčių Centro Valdybos pirmininkas ir ilgametis centro narys, dabartinis Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos Pittsburgho apskr. pirmininkas. Praėjusiam Federacijos kongrese inž. A. Mažeika buvo išrinktas į ALRKF Centrą. Prieš pora savaitių jis taip pat buvo išrinktas ir "Lietuvių Žinių" leidėjų bendrovės pirmininku.

ŽYGIS Į ŠIAURĖS KORĖJĄ

20.000 PIETŲ KORĖJOS ARMIA ŽYGIUOJA Į ŠIAURĖS KORĖJĄ — 38 PARALELĖS — ŠIAURĖ NUO 38 PARALELĖS JAU STOVI PIETŲ KORĖJIEČIŲ DALINIAI. — JT PAJĖGOS LAUKIA PRIE 38 PARALELĖS. — SKAUDŪS ATRADIMAI SEOULE. — SUGRIAUTAS MIESTAS

JT armija kovojanti Korėjoje ir vadovaujama gen. McArthuro, o ypač pietų korėjiečiai šiandien pergyvena džiaugsmingą laikotarpį. Staigi pergalė staiga pakeitė ir patį karą. Šiandien demokratijos gynėjai žengia vis skubesniu žingsniu pirmyn, kad galutinai užbaigtų nelaimingą Korėjos padalinimą. Tačiau, nežiūrint gen. McArthur'o įteikto ultimatumo pasiduoti, šiaurės Korėjos komunistiniai fanatikai rengiasi tolimesnei kovai. Priėję prie

38 paralelės aprimo ir amerikiečiai su sąjungininkais, laukdami Jungtinių Tautų įsakymo. Tačiau pietų korėjiečiai nerimsta. Vykdydami savo prezidento valią (su dideliu džiaugsmu) jie visomis jėgomis veržiasi į šiaurės Korėjos teritoriją, norėdami galutinai sužlugdyti Korėjos respublikos žudikus. Paskutiniai pranešimai 20.000 didumo pietų korėjiečių armija jau trisdešimt mylių įžygiavo į šiaurės Korėjos teritoriją, sutikdami tik labai lengvą pasipriešinimą. Armijos vadai nukreipė savo žygį į Wonsan, sunkiai subombarduotą aliejaus centrą, kuris yra 100 mylių į šiaurę nuo 38 paralelės.

Iš Wanson neoficialiai pranešama, jog ten priešas ruošiasi pietų korėjiečius sulaukyti. Tačiau nors amerikiečių pėstininkai išsisi, bet aviacija dirba. Korėjiečiams žygiuojant pirmyn, JAV aviacija vėl stipriai bombardavo Pyonyangą, šiaurės korėjiečių sostinę ir kitus centrus. Bombardavimai buvo vykdomi kas šešios valandos, kad sulaukūs komunistų pasipriešinimą pietiečių žygiavimo metu.

Keisčiausia, jog žygiuojanti daliniai nesutinka beveik jokio pasipriešinimo. Amerikiečių ryšių karininkas prie pirmojo pietų korėjiečių korpuso kapitonas Borden T. Wright praneša, jog Yangyang miestas buvo taip greitai evakuotas, jog kareiviai paliko net atklodes ir veikiančius lauko radio aparatus.

Liūdnai atrodo pietų Korėjos sostinė Seulas, nors laisvės dvelktelėjimas yra milijoniniam miestui vėl gražios ateities viltis. Komunistų valdymo metu ten buvo atsivėręs pragaras. Mieste siautė badas, viešpatavo skurdas, areštai, žudymai. Prie to dar prisidėjo amerikiečių bombardavimai. Tačiau dabar mieste ir apylinkėse jau ramu, nors pasitaiko dar menkų susisauđymų.

Apskritai Korėja šiandien pergyvena kritišką momentą. Jai jau šypsosi naujas nepriklausomas gyvenimas, tačiau netoli ir dar didesnio sunaikinimo grėsmė.

Naujoji Federacijos Valdyba

Patirta, jog 1950. IX. 30 d. Pittsburghe įvykusiame Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos kongrese naujai išrinkta Federacijos Valdyba pareigomis pasiskirstė taip: prelatas Jonas Balkūnas — dvasios vadas, Stasys Pieža — pirmininkas, prof. Dr. Adolfas Damušis ir Juozas Laučka — vicepirmininkai, Leonardas Šimutis — sekretorius, kun. Pranas Juras — išdininkas, prof. dr. Simas Sužiedėlis, inž. Antanas Mažeika ir kun. Petras Patlaba — trustee's.

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis laikraštis
leidžia
Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HElock 1-3121

LITHUANIAN NEWS
Weekly Publication
Issued by the
Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HElock 1-3121

Subscription Rates:
In U. S. A., one year.....\$3.00
In U. S. A., six months.....1.50
Other countries, one year.....4.00
Other countries, six months.....2.00

PAVYKĖS KONGRESAS

Rugsėjo 30 ir spalio 1 dienomis, Pittsburghe įvyko L. R. Katalikų Federacijos 31-masis kongresas, kuri reikia laikyti visais atžvilgiais pavykusi. Pirmiausia delegatų skaičius buvęs daug didesnis, negu ankstesniuose kongresuose ir pats delegatų sąstatas žymiai įvairnesnis.

Šimet be senųjų Federacijos veikėjų iš atskirų kolonijų atvyko labai žymūs naujosios ateivių kartos atstovai — žymių ir užgrūdintų, dar Lietuvoje, Katalikų Akcijos darbuotojų. Tas parodė, kad katalikiškoji Lietuvos inteligentija visą spėjusi atvykti į šią šalį, nesėdi rankas sudėjusi, bet aktyviai jungiasi Katalikų Akcijos darban. Senieji mūsų katalikų visuomenės vadai, kurie taip sunkiose sąlygose per kelias dešimtis metų vairavo katalikiškos veiklos vežimą, džiaugiasi sulaukę taip vertingų talkininkų.

Dabar belieka tik stipriai pageidauti, kad tos naujosios katalikų pajėgos rastų palankesnę dirvą mūsų kolonijose ir galėtų visoje platumoje pasireikšti katalikiškame veikime. Kongrese svarstytos katalikiškojo veikimo problemos buvo labai gvyai diskutuojamos. Pirmąją vietą darbotvarkėje, kaip ir visuose katalikų kongresuose, užėmė Lietuvos laisvinimo, lietuviybės išlaikymo ir jaunuomenės švietimo problemos. Aukščiausiai minėtoms klausimams padaryti labai svarbių nutarimai — rezolucijos.

Kaip atskira problema iškilo kongrese L. K. Federacijos reorganizacija. Buvo ieškoma organizacijai naujų formų, kad jos būtų labiau pritaikintos gyvenamojo momento reikalavimams. Svarstant šį klausimą išryškėjo mintis, kad būsimoji Katalikų Federacijos veikla turi remtis netik organizuotos katalikų visuomenės atstovais, bet ir pavieniais katalikais, sudarantais gyvą katalikų bendruomenę kolonijose. Priimtas naujas Katalikų Akcijos Statutas, kurį patvirtinus Episkopatui bus bandoma įgyvendinti.

Visi kongreso parengimai, kaip koncertas, bankietai buvo gausiai lankomi. Ypačingai didelį pasisekimą turėjo Šventoji Valanda katedroje, kur dalyvavo visi kongreso delegatai ir apie 2000 pittsburghiečių. Didingai skambėjo milžiniškoje katedroje lietuvių giesmės, o pamokslininkų prel. J. Balkūno ir J. E. Vyskupo Dearden žodžiai iki ašarų jaudino lietuvių širdis. Įspūdingoje maldoje buvo kreipiamasi į Pasaulio Kūrėją, kad gelbėtų bolševikų niokojamą katalikišką šalį — Lietuvą.

Mūsų visuomenė ilgai nežėmė šio taip įspūdingo kongreso

BOLŠEVIKAI BANDYS PRIGAUTI DEMOKRATINĮ PASAULĮ

Po nepasisekusio karo Korėjoje, didieji bolševikų konspiratoriai Kremliuje labai nesmagiai pasijuto.

Jiems mažas daiktas, kad Korėjoje žuvo kelios dešimtys tūkstančių jaunimo ir pati Korėja išslydo iš bolševikų kontrolės. Didžiausias nesmagumas tame, kad mažas karas Korėjoje, padidino iš saldo nuostolius demokratiniui pasauliui, kuris išsigandęs bolševikų agresijos, ėmė ne juokais ginkluotis. Jeigu jau tokios taikingos Amerikos Jungtinės Valstybės pasiryžo per metus išleisti net 40 milijonų dolerių krašto apsaugos reikalams, tai Kremliaus viešpačiai galėjo lengvai įsitikinti, kad jau čia nebejuokai. Ir štai besibaigiant Korėjos karui Rusijos bolševikų vadai vietoje bauginę pasaulį nauju didesniu karu, per naktį patapo taikos balandėliais.

Atvykęs į Jungtinių Tautų susirinkimą New Yorke sovietų užsienių reikalų komisaras Višinskis tik lankstosi visiems ir rodo kuo meliausia ir talkingiausia šypsena, o kalbose pasidarė ypač atšargus ir vengia iki kokių aštrių išsireiškimų.

Visi nustebę tokiu nepaprastai staigiu Sovietų atstovų pasikeitimu. Žymesnieji kolumnistai ir politikai spėlioja, kad Sovietų Rusija neužilgo pradės savo didžiųjų taikos ofensyvą. Tos ofensyvos tikslas, sulaukyti demokratinio pasaulio ginklavimąsi. Jeigu Sovietų agentams pasisektų suvedžioti demokratinių šalių visuomenes ir jas nuteikti prieš stambių sumų skyrimą krašto apsaugos reikalams ir jaunų vyrų ėmimą į kariuomenę, tai bolševizmas laimėtų daugiau negu jis būtų laimėjęs, pasiglemžęs savo valdžion visą Korėją. Taigi būsimosios demokratinio pasaulio grumtynės su pasauline bolševikine konspiracija propagandos fronte yra daug svarbesnės, negu besibaigiančios grumtynės Korėjos karo laukuose. Bolševikai bando susilpninti demokratinio pasaulio apsaugas, kad patogiam momentui atėjus galėtų tą pasaulį ginklu pavergti.

Todėl mūsų šalies visuomenė dabar ypač turi būti ir nepasiduoti bolševikinės taikos iliuzijoms.

Artinasi kongreso rinkimai. Tuose rinkimuose balsuokime tik už tuos kandidatus, kurie krašto apsaugos reikalams bus ypatingai jautrūs ir negailės lėšų kariuomenei ir geram jos apginklavimui.

Amerikos ir galima sakyti viso pasaulio laiminga ar nelaiminga ateitis pareis nuo to, kaip mūsų šalies žmonės pasielgs būsimuose rinkimuose. Todėl didžiausio dėmesio būsimiems kongreso rinkimams.

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS

(Atkelta iš 1 pusl.)

ir anglų kalbomis. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės reikalų priimtoje rezolucijoje kongresas pasisakė už tokios bendruomenės steigimą ir ragina komisiją svarstancią tuos reikalus, skubiau veikti. Atitinkamos rezolucijos buvo priimtos ir kitais klausimais: genocido, Voice of America, šių dienų padėties, Pax Romanos, katalikų akcijos pagyvinimo, lietuvių kalbos vartojimo ir mokymo šeimoje ir mokykloje, poterių mokymo lietuviškai, spaudos, skautų, menininkų, pradžios mokyklas lankančių vaikų organizavimo.

Atskirai išskirtas nutarimas sudaryti prie Lietuvos Kultūros Instituto Pedagoginę Tarybą, į kurią įeitių tremties ir čionykščiai lietuvių pedagogai, įvairių vienuolynų atstovai ir t.t. Tos Tarybos uždavinys bus rūpintis mokyklų ir švietimo reikalais.

Nutarta taip pat kitais metais paminėti 700 metų sukaktį nuo Mindaugo krikšto ir specialia telegrama pasveikinti VLIKo pirm. prelata Krupavičių, jo 65 m. amžiaus sukakties progą. Priėmus rezolucijos baigėsi ir kongreso vargai. Prelatui J. Balkūnui sukalbėjus malda, kongresas buvo baigtas Tautos himnu ir Marijos giesme.

Margumynų vakaras
Tos pačios dienos (IX. 30) vakare, Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko "Margumynų vakaras", kuriam vadovavo ALRK Federacijos Pittsburgho apskrities pirm. inž. Ant. Mažeika. Pliūntėlei salei gausiai plojant scenoje pasirodė Lietuvos operos solistė Izabelė Motekaitienė šiam vakare padainavus visą eilę lietuviškų dainų ir operos arijų. Publika jos dainavimu buvo taip sužavėta, jog nenustojančiu plojimu privertė solistę kelis kartus kartoti.

ti. Vakarų programoj taip pat pasirodė ir muz. Bazio vedamas mišrus choras, bei muz. Stankūno vadovaujamas Homesteado moterų oktetas.

Šventoji valanda katedroje
Spalio 1 d. (sekmadienį) 10 val. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos Šv. Mišios. Po to 11.30 val. to pat parapijos mokyklos salėje vaišingos Pittsburgho šeimininkės suruošė delegatams ir svečiams (kartu su ateitininkų atstovais) pietus, kurių metu atitinkamas kalbas pasakė prof. kun. St. Yla, ALRKF pirm. St. Pieža ir kt. Pietų programai vadovavo adv. St. Gabaliauskas.

Kongresas savo darbus apvainikavo Šv. Valanda Pittsburgho Šv. Povilo katedroje, kurios maldos buvo skiriamos už Lietuvą ir pasaulio taiką. Prie išstatyto Švenčiausiojo Šv. Metų malda ir malda už Tėvynę sukalbėjo Pittsburgho apskrities Kunigų Vieniybės pirm. kun. J. Misius. Nepaprastai jaudinantį pamokslą apie Lietuvos kančias ir jos prisikėlimą pasakė Mgrs. Jonas Balkūnas. Palaikymą suteikė ir nuosirdų pamokslą anglų kalba pasakė J. E. Pittsburgho vyskupas koadjutorius J. F. Dearden, D. D. Pamaldų metu giedėjo jungtinis Šv. Kazimiero, Šv. Petro ir Povilo ir Šv. Vincento parapijų choras, vadovaujamas muz. J. Stankūno. Vargonais grojo muz. K. Bazys, solo giedėjo muz. A. Sadauskas. Griausmingai ir iškilmingai skambėjo paprastosios, bet tokios puikios lietuviškos giesmės milžiniškoje katedroje. Konferencijų delegatai ir 2-ju tūkstančių Pittsburgho lietuvių minia, jų tarpe lietuvių kunigai, keliasdešimt seselių, mokyklų mokiniai ir kt. su dideliu susikauptimu meldėsi už taiką ir Lietuvos prisikėlimą. Tenka pastebėti, jog šventoji

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

° JT politinis komitetas pagaliau po ilgų ir triukšmingų kalbų nutarė pirmuoju dienotvarkės punktu svarstyti Korėjos klausimą. Tam labai priešinosi sovietinis blokas, tačiau nieko negelbėjo. Atmestas taip pat ir sovietų siūlymas į posėdžius priimti ir Kinijos bei Šiaurės Korėjos delegatus. Posėdyje dalyvaus tik pietų Korėjos atstovai.

° Jungtinių Tautų kovojančios armijos Korėjoj vyr. vadas gen. D. McArthur įteikė komunistams ultimatumą pasiduoti. Tačiau šių kariuomenės vadas tai padaryti atsisakė.

° Prancūzų kariuomenės Indokinijoje išsikėlė iš jūros komunistų valdomoje teritorijoje, prieš fronto užpakalyje. Tuo būdu norma užkirsti susisiekimą su Kinija, iš kur eina komunistams ginklai, karo medžiagos ir kariai.

° Dingusiam prie Taejon JAV 24-sios divizijos vadui gen. Dean prez. Trumanas suteikė kongreso garbės medalį — aukščiausia Amerikos karžygių atžymėjimo ženklą.

° JAV svarsto naujus būdus ir priemones prabilti į azijatus pačios Azijos klausimais. Pats užsienių reik. min. D. Achesonas pastebėjo, jog tai dalykas vertas dėmesio. JAV dabar pradėjo šviesti Azijos gyventojus apie sovietiško imperializma, nes šiuo metu jiems didesnis priešas atrodo esąs imperializmas negu komunizmas, nes jie nesuvokia, jog didžiausi pasaulyje imperialistai yra — komunistai. Šita nauja amerikiečių linija greičiausiai įneš tam tikrų naujūmų ir santykiuose su Tito bei Mao Cetungu.

° Šiuo metu komunistai Berlyne kelia didelį triukšmą. Tačiau jis nors griausmingas, bet nerimtas. Greičiausiai tai ne prieš kokią nors invaziją, bet ryšium su spalio 15 d. įvyksiančiais rytų zonoj rinkimais. Iš to daroma išvada, jog komunistai tik po rinkimų ir tai vėliau gali ką nors pradėti panašaus į Korėjos konfliktą, bet ne anksčiau.

° Iranas pradėjo "flirtuoti" su sovietais. Neseniai buvo pasirašyta nauja prekybos sutartis, turinti tikslą paskatinti Ameriką daugiau finansiniai remti Iraną. "Atsalo" ir geri Irano santykiai su Vakarais. Šis faktas turi taip pat ta patį tikslą — priversti amerikiečius būti dar "šiltesniais" negu buvo.

valanda buvo transliuojama per McKeesport WMCK radio stotį. Tarp kitų garbingų svečių katedroje dalyvavo ir katedros klebonas Mgrs. Pauley ir Mgrs. Ambotas.

Nauja Valdyba
Šiame kongrese buvo perrinkta ir vyriausia federacijos valdyba. Daugiausia balsų gavo

Baigiant
Kongresas baigėsi palikęs gražiausių prisiminimų. Nebe-reika todėl Pittsburgho kate-

dr. J. Balkūnas, kun. P. Juras, prof. dr. A. Damušis, kun. P. Patlaba, St. Pieža, J. Laučka, L. Šimutis, inž. Ant. Mažeika ir prof. dr. Sužiedėlis.

ga ir atitiktų platesnius Europos Tarybos tikslus, jeigu mūsų kraštai rastų galimybę patiekti savo pažūras ir savo troškimus per savus reprezentantus, esančius laisvoje šalyse. Jeigu nenorima užgniauzti milijonų vyrų ir moterų vilčių ir jeigu norima tęsti Europos Patariamąjo Seimo Europos junginio darbus tinkamu visai Europai keliu, reikia duoti visos Europos vienybės ir solidarumo idėjai politinę išraišką priimančiam Europos Patariamajam Seimui atitinkamą Vidurio ir Rytų Europos asmenybių skaičių. Turėdami visa tai dėmesyje, mes reiškiamė viltį, kad Europos Taryba ras galimybę padaryti įstatų pakeitimus, kurie sudarytų sąlygas šiam pasiūlymui".

Rytų kraštams studijuoti komisija
Tą pačią dieną pirm. S p a k k ir Vidurio ir Rytų Europos sekcijos pirm. MacMillan padarė pavergtų kraštų atstovams ir žurnalistams pranešimą. Pra-

EUROPA VIENIJASI PRIEŠ SOVIETUS

Korėjos įvykiai, davę progos Patariamajam Europos Seimui, Strassburge, plačiau paliesti Europos apsigynimo problema, kartu suaktyvino ir pavergtų Rytų Europos kraštų reikalus. Seimo atstovai savo kalbose nuolatot kėlė sovietų okupuotų tautų kančias ir nešama neteisybę. Kad visa tai būtų tiksliau pažinta ir prieita konkretnių sprendimų, buvo priimti pasiūlymai įsteigti prie Patariamąjo Europos Seimo pabėgėlių ir tautų, negalinčių įeiti į Europos Seimą, komisijos. Kartu buvo numatyta padaryti Seimo pirmininko priėmimas bei pasitarimas su pavergtų kraštų atstovais. Ryšium su šiais reikalais Strassburge lankėsi VLIKo ir Lietuvių Europinio Sąjūdžio atstovai prof. Brazaitis ir Dr. Karvelis ir iš Paryžiaus Dr. Bačkis. Iš Latvijos pusės čia lankėsi Liepins, Bahrends ir Valters.

Pavergtųjų delegacija pas Spaaką
Rugpjūčio 21 d. Patariamąjo Europos Seimo pirmininkas S p a k k, įvertindamas pavergtųjų kraštų reikšmę besijungiančiai Europai, padarė gestą oficialiai priimdamas tų kraštų delegaciją. Rytų ir vidurio Europos delegacijai vadovavo lenkas Raczinski ir čekoslovakas Papka.

Pavergtųjų kraštų delegacija įteikė Patariamąjo Seimo pirmininkui promemoriją: "Europa negali ilgiau gyventi pusiau pavergta ir pusiau laisva. Išorinės jėgos primesta Vidurio ir Rytų Europos kraštams tironiška valdymo forma negali būti laikoma nei legali nei pastovi. Vakarų Europos zonos organizacija teigaus tikros reikšmės, jeigu bus siekiama visą Europą sujungti. Vidurio ir Rytų Europos kraštų organizuotas dalyvavimas Europos vienetu yra būtinas visų Europos tautų taikai, laisvei ir gerovei išlaikyt.

Vidurio ir Rytų Europa ir Vakarų Europa, kaip teisingai yra išdėstyta leidinyje "Elements d'une politique de l'Est Europeen", yra viena kitai būtinos ekonominėje ir beveik visose gyvenimo srityse. Milijonai Vidurio ir Rytų Europos kraštų vyrų ir moterų džiaugiasi Europos Tarybos ikūrimu, kuris rodo laisvo pasaulio valią pasipriešinti komunistiškajai agresijai ir norą sujungti į Europos bendruomenę tautas, kurios šiandieną yra prievarta išskirtos. Jie tikisi, kad Europos Taryba, savo programoje, būsimas kontinento vienetą, turės dėmesyje specialius šių kraštų interesus, jų inasą Europos bendruomenei ir tuo vadovausis savo planų vykdyme.

Aštuoniolika naujų Vokietijos delegatų Patariamajame Seime kalbės ne tik Vakarų Vokietijos vardu, bet ir vardu Rytų Vokietijos, kuri yra sovietinėje okupacijoje. Būtų teisin-

sią vyksupo Paltaroko jo diecezijoj jau nebėra. Spėjama, kad jis jau suimtas. Grupė lietuvių karininkų New Yorke tariasi lietuvių ginkluotųjų pajėgų reikalui. "Dirva", Clevelande išleistas lietuvių laikraštis, savo prenumeratos kainą nuo spalio 1 d. pakėlė iš 3 dol. į 4 dol. metams. Žymusis mūsų poetas Bernardas Brazdžionis dabar gyvena Bostone, pasitraukė iš vaikų "Eglutės" laikraščio redaktoriaus pareigų. Kas toliau redaguos tą puikų žurnaluką nežinia. Vilniaus Apsaugos Komitetas, įsikūręs tremtyje — Vokietijoje, "Tremties" Nr. 9 paskelbė atsišaukimą, kuriame protestuoja prieš lenkų pretenzijas laikyti Vilnių savo miestu ir kviečia visus lietuvius į kovą "dėl tokios Lietuvos, kurios sostinė be jokių kompromisų būtų Vilnius". Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikininis Organizacinis Komitetas pagaliau priėmė Krašto Statutą ir tuo būdu Kanada pirmoji žengia į PLB (Pasaulio Lietuvių Bendruomenės) praktišką įgyvendinimą. Lietuvių Tremtinių Sielo — vados tarnyba (buvusi Delegatūros Istaiga Vokietijai ir Austrijai) nuo spalio 1 d. iš pagrindų persitvarko. Iš vyr. Sielovados reikalų tvarkytojo pareigų kan. Feliksas Kapočius pasitraukia ir jo vieton paskirtas kapucinas T. Alfonsas Bernatonis. Delegatūros Archyvo dalis perkeliama į Ameriką.

likai, vadovaujami T. Dr. Viktoro Gidžiūno ir inž. Ant. Mažeikos tiek dirbo, negailėdami nei laiko, nei vargo. Negalima čia užmiršti ir kitų komiteto narių, vyčių ir mielųjų šeiminkų, taip gražiai kongresą techniškai tvarkiusių, linksminusių ir vaišinius. Garbė ir padėka jiems.

A. Erdvilas

METINIS ATEITININKŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Spalio 1 d. Pittsburghe įvyko metinis ateitininkų Sąjungos Amerikoje suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 70 ateitininkų iš įvairių vietų. Jis prasidėjo Šv. Mišiomis Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, South Side. Mišias laikė ir pritaikintą turiningą pamokslą pasakė sąjungos dvasios vadas kun. P. Juras. Iš ateitininkų krūtinų sklindą galingi giesnių garsai drebo gražios bažnyčios skliautus ir ne vienam sendraugui studentui ir moksleiviui išspaudė ašarą.

Po pamaldų vietos klebonas kun. Magnus J. Kazėnas visus konferencijos dalyvius pavaišino skaniais pusryčiais.

Po šios vyko parapijos mokyklos bibliotekoje.

Konferencija atidarė Amerikos Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas Juozas Laučka, sveikindamas susirinkusius ir linkėdamas konferencijai sėkmingo darbo.

Konferenciją sveikino žodžiu Ateitininkų Federacijos Vadas prof. Dr. Adolfas Damušis ir prelatas Ambotas. Nepaprastai nuosirdų ir jaudinantį sveikinimą atsiuntė vienas iš pirmųjų ateitininkijos kūrėjų ir nenulstantis kovotojas už Lietuvos laisvę dabartinis VLIK'o pirm. prelatas Mykolas Krupavičius. Nežmiršo Amerikos ateitininkų ir Jų Excelecijos vyskupai, kun. Slavynas, Vokietijos moksleiviai ateitininkai ir visa eilė idėjų brolių, prisijungusių sveikinimus. Konferencijai vadovauti buvo išrinktas prezidentas, susidedas iš St. Lušio — pirm. ir p. Damušienės bei Dr. P. Kisieliaus — vicepirmininkų. Į garbės prezidentumą pakviesti prel. J. Balckūnas, kun. Valantiejus, prof. dr. Pakštas, ALT pirm. Leonardas Šimutis ir Federacijos Vadas prof. dr. Damušis.

Apie praeitų metų veiklą senosios valdybos vardu pranešimus padarė pirm. J. Laučka, prel. J. Balkūnas ir revizijos ko-

misijos vardu St. Lušys. Buvo konstatuota, jog šiuo metu Amerikoje vėlkia 28 kuopos, kurių tačiau ne visos pakankamai gerai veikia.

Labai įdomią, objektyvią ir giliai turiningą paskaitą pasakaitė St. Barzdukas. Savo temoje "Ateitininkų ateities galvės" prelegentas palietė visą eilę gyvybinės svarbos dalykų ir problemų, laukiančių greito ir teisingo išsprendimo.

"Nutaikinimas prasideda nelietuviškų poterių mokymu", — pabrėžė St. Barzdukas, kartu atkreipdamas dėmesį, jog vaikų mokymas poteriauti sava kalba yra mums Dievo duota teisė.

Savo tolimesnėje kalboje St. Barzdukas palietė dar ir švietimo, spaudos ir organizacinius klausimus, akcentuodamas, jog ateitininkai turi aktyviai visomis priemonėmis remti šeštadienių lituanistines mokyklas; skaityti, platinti ir bendradarbiauti katalikiškus lietuvių laikraščius. Prelegentas taip pat pasiūlė preorganizuoti Amerikos Ateitininkų Sąjungą į tris atskiras sąjungas — sendraugių, studentų ir moksleivių, tuo būdu pasiliekant prie tradicinės ateitininkų organizacinės struktūros. Tačiau vėliau diskusijose buvo prieta nuomonės leisti sąjungai dar vienerius metus veikti, o per tuos metus išsispres ir atskirų sąjungų autonominio veikimo problemas.

Konferencijoje kelias atvejais buvo iškeltas nepakankamas ateitininkų drausmingumas nario mokesčio mokėjimo klausimu. Tačiau šioj vietoj atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog ateitininkų sąjunga Amerikoje praeitais metais buvo tik formavimosi stadijoje ir todėl nestebėtina, jog kai kurie organizaciniai reikalai šlubavo.

Apie pradžios mokyklas lankančių vaikų organizacinį apjungimą referavo Pranas Naujokaitis, kartu pateikdamas būsimosios organizacijos sta-

tuto projektą. Konferencija iškeltai minčiai gyvai pritarė ir pareiškė pageidavimą, kad šis darbas būtų kuo greičiau pradėtas vykdyti.

P. Vainauskas padarė pranešimą steigiamo ateitininkų fondo reikalu, kartu pateikdamas ir jo įstatus. Tiek pačia fondo idėja, tiek jo įstatus suvažiavimas priėmė vienbalsiai.

Iškeltas ir savojo žurnalo "Ateities" — reikalas ir raginta visi ateitininkai visomis išgalėmis jį remti.

Pabaigoj suvažiavimas priėmė eilę rezoliucijų jungimosi į tautos kovą, Pasaulio Lietuvių Bendrumenės, ištautėjimo ir spaudos reikalais. Ta pačia proga priimtos ir sveikinimo rezoliucijos Jo Šventenybei Popiežiui Pijui XII, Lietuvos vys-

kupams, prel. Krupavičiui, Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, Amerikos Lietuvių Tarybai, Bendram Amerikos Lietuvių Šalpos Fondui, vieniems pirmųjų ateitininkijos kūrėjų — p. Galdikienei, kan. Vaitkui, Dr. Draugeliui, kun. Slavynui, Pittsburgho diecezijos vyskupai, Kunigų Vienybei.

Su ypatingu susidomėjimu konferencijos dalyviai išlausė paskutiniojo Nepriklausomoj Lietuvoj Federacijos vado prof. dr. K. Pakšto kalbos, kurioje jis metė žvilgsnį į ateitį. Paskaitininkas šia proga pasvarstė būsimosios Europos problemas, Lietuvos klausimą būsimosios vidurio Europos federacijoj ir ateitininkų uždavinius tų ateities problemų švietoj.

Prisiartinus naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimams konferencija vienbalsiai garsiuo plėjimui perrinko senuosius organus.

A. E.

Bernardas Brazdžionis

SUGRĮŽIMO KELIAS

O pasaulio keliai, kaip gyvenimas platus,
Vieno kelio aš ieškau tarp jūsų visų,
Ir vienos tik dienos ieškau tremtinio metuos,
O aplinkui naktis, o klauku, o tamsu...

Vieno kelio aš ieškau, griuvėsiuos paklydęs,
I tenai, kur mus šaukia tėvynės varpai,
I tenai, kur krauju senas Nemunas žydi,
I tenai, kur tėvų ir senelių kapai;

I tenai, kur nuo amžių lietuvis gyveno
Su audrų ažuolais, su berželiais baltais,
I tenai, kur kiekvienas piliakalnis mena
Mūsų laisvės kovas po aukštaisiais skliaustais;

I tenai, kur namų židinių neužgeso
Amžinųjų dienų amžinoji ugnis,
I tenai, o pasaulio keliai, širdį neša
Ilgesys per audras, per marias, per pusnis.

O pasaulio keliai, vienas kelias man šviečia
Iš Europos kelių, iš mirties pelenų —
Iš šaltų, tartum rožės, ten žydi erškėčiai
Palikti tremtinių, kalinių, kankinių...

Ten įmintos į mirtį kėliavusių pėdos,
Ten jų sunkūs, kaip akmenys, skausmo lašai,
Ten kiekvienas jų žingsnis — nežemiškas žiedas
Ir maidoj kiekvienoj juo kad grįžtum prašai.

O pasaulio keliai, iš namų mus išvedė,
I namus jis tik vienas, tik vienas mus ves,
Vienas švies žvaigždėmis sugrįžimo baladėj,
Viehas naują gyvenimo rytmetį švęs.

MŪSŲ SKAUSMAI PASAULIO SPAUDOJ

PASAULIS GINA LIETUVĄ

PAVERGTOS TAUTOS PRIEŠ RAUDONĄJĄ VERGIJĄ. — PABALTIOJ POGRINDIS VEIKIA. — DEŠIMTS METŲ NUO PABALTIOJ PRAŽUVIMO. — PESIMISTINĖ NUOTAIKA. — PABALTIOJ VALSTYBIŲ KLAUSIMAS.

Su nemažesniu uolumu pasaulinė spauda visuose kraštuose ir toliau neužmiršta nei didžiosios Lietuvos tragedijos, nei iš viso Pabaltioj žemių problemos.

ANGLOSAKSŲ KRAŠTŲ spauda į Lietuvos nepriklausomybės problemą ir toliau žiūri labai teisingai. Eilė JAV laikraščių atspausdino Š. Amerikos dienraščių Sąjungos atstovo Leonard J. Schweitzer pasikalbėjimą su VLIK'o pirmininku Prel. M. Krupavičium, uždedami antraštes "Lietuvių tauta dar priešinas Rusijos armijai" ir pan.

"Boston Daily Record" 1950. VIII. 10 d. patiekė ilgesnį rašinį antrašte "Pavergtos Pabaltio tautos prieš raudonąją vergiją", pabrėždamas, kad nė vienu prezidento Ružvelto aktu Pabaltioj valstybės nebūvo pripažintos sovietų dalimi. Lietuva, Latvija, ir Estija ir toliau JAV-bių pripažįstamos kaip laisvos valstybės. — Dabar, praslinkus 10-čiai metų nuo brutalaus išlaisvinimo nuo laisvės, Pabaltioj valstybės iš naujo reikalauja laisvės ir teisingumo. — rašo laikraštis. Savo memorandumu ministeriui Achesonui Pabaltioj kraštai iškelia tas nepakenčiamas gyvenimo sąlygas, kurias turi išgyventi pavergtosios tautos: žmogaus teisių atėmimas, gyventojų išnaikinimas, masinės deportacijos, mirtis ir nuolatinės kančios. "Boston Daily Record" reikalauja toliau, kad šių tautų klausimas būtų iškeltas Jungtinėse Tautos ir kad, pagaliau pačios Jungtinės Tautos būtų sudarytos be Sovietų Sąjungos.

"New York Herald Tribune" š. m. rugpjūčio 18 d. Lietuvos, Latvijos, Estijos vargams pasiskyrė ilgą, apie 380 eilučių straipsnį "Pabaltioj pagrindis veikia", parašytą savo bendrabės Elsa Kruuse. Autorė labai teisingai atpasakoja Lietuvos, Latvijos, Estijos kraštų okupacijų pradžią ir patiekia ypatingai tikslių davinijų apie gyventojų naikinimą — genocidą.

ITALIJOJE vienas didžiausių iliustruotų žurnalų — "ORIZZONTI" 1950 m. Nr. 9, efektinga straipsnio antrašte "50.000 mongolų Lietuvoje" atkreipia skaitytojų dėmesį į Lietuvos tragedijos, ypač krašto gyventojų deportacijos ir kolonizacijos mongolišku elementu, baismą, 5-sios didžiulės nuotraukos, atspausdintos per ištisus du žurnalo puslapiu, gražiai pavaizduoja geležinę uždangą ir mūsų krašto kultūrinį gyvenimą.

Specialiame ilgokame rašinyje daug vietos skiriama Lietuvos partizanų kovai prieš rusiškuosius okupantus.

RUSŲ EMIGRANTŲ SPAUDA taip pat neretomis progomis užsimena apie Pabaltioj reikalus. Paryžiuje leidžiamas "Ruskaja Misi" No 265 — 1950. VIII. 9 d. atspausdino savo bendradarbio Stockholme R. Obucev ilgoką ir išsamų rašinį apie pabaltiečių reikalus Švedijoje. Pasak autoriaus, Švedija prieš 10 metų labai skubotai pripažinusi Pabaltioj kraštų aneksiją, nors iš to nieko ir nelaimėjusi.

ŠVEICARŲ įtakingas ir plačiai skaitomas dienraštis "La Liberté" (prancūzų kalba) 1950. VIII. 23 d., minėdamas liūdną mūsų dešimtmečio sukaktį, paskelbė savo bendradarbio Francois Henti str. "Dešimt metų nuo Pabaltioj vals-

tybių pražuvimo", kurio pradžioje iškelia nacių — sovietų susitarimą Pabaltioj reikalui, kaip tų valstybių likvidacijos daugiausia estų šaltiniai, patiekia okupacijos eigą ir jos baismus:

Tas pats laikraštis 1950. VIII. 29 d. patiekė labai mums ir visiems įdomų rašinį, parašytą savo bendradarbio Paul A. Ladame, antrašte "Pesimistinės nuotaika". Pradžioje autorius pasisako turėjęs progos pabūti anapus geležinės uždangos tik 15 dienų. Būdamas optimistas iš prigimties, pesimistas iš pašaukimo, negalįs todėl sulaukyti savo nuotaikų pareiškimu. Vakariečiai, esą labai klydę, kaip ir jis pats prieš 2 savaites, kad visas pasaulis trokštąs taikos ir nenorįs karo. Tai esanti netiesa. Esą tautų, kurios neapkenčia taikos — kailėjimo, kuriame jos dabar gyvena ir tiki, kad tik karas išlaisvins jas. Autorius patyręs naują jausmą, sumišusį iš pykčio, liūdesio, pasibaurėjimo ir sielvarto Vakarų pasaulio atžvilgiu, kad mes, esą, esame akli, egoistai, išgelbėliai, o svarbiausia, kad visa tai mūsų pačių kaltė. — Mes juokiamės su pasipiktinimu iš tų tautų, — rašo Ladame, kad jos 99% balsuoja už vadus, kuriuos jiems parenka. Bet visa tai vyksta dėl tų tautų didžiulio vargo, atskyrimo nuo pasaulio, valstybės aparato prievartavimo ir paklusnumo, grąšinamo sankcijomis. "Mes galime pažinti tiesą, bet nenorime, jie nori, bet negali jos rasti." Toliau nurodo, kad Vakarų žmonės neįvertina turimos laisvės: "Mes nenorime karo, nes ma-

(Nukelta į 4 pusl.)

(Tęsinys)

Aš nusiėmiau kepurę ir pakabinau ją ant paaukštinimo kuoliuko. Apsidairiau aplinkui: minia tylėjo ir laukė. Pradėjau kalbėti; iš pradžių lėčiau, bet gerai atsiminęs savo kalbos žodžius, išsismaginau. Žodžiai, atrodė, patys skrenda iš burnos ir aš laukiau progos kada galėsiu taip padaryti kaip Arkhangelsky padarė. Ir gale, kai priėjau prie išvadų tą ir padariau. Kalba buvo baigta. Publika triukšmingai plojo ir orkestras grojo maršą. Pirmininkas mane pakėlė ir nunešęs ant paaukštinimo tvorelės parodė žmonėms.

Tai yra naujoji generacija, draugai, tai yra mūsų ateitis!

Prie pat paaukštinimo stovėjo mano klasės draugai ir mokytoja. Ji pabučiavo mane ir kytoja. Ji pabučiavo mane ir kytoja. Ji pabučiavo mane ir kytoja.

Atsigimęs Trockis... taip kaip Trockis...

Šis žodis, nors ir pašnibždom tariaamas, tuo metu buvo nepaprastai pavojingas, tačiau, įsisiūbavusių švenčių nuotaikos apimti, "viršinininkai" to nepastebėjo.

Mano senelis, prisigrūdęs prie manęs, taip pat pabučiavo. Jis taip pat dvokė degtine.

Nors gal tu ir bedievis, bet

vis tiek tu šaunus. Štai tau ir Pirogovas, — jo balsas skambėjo išdidžiai.

Bet... negalėtingasis komentatorius buvo prie jo šono. — Ne, Andriejau Maksimiciau, tas kraujas, kuris kalba jame yra ne tavo. Jis eina Ivano keliu. Tačiau, apskritai kalbant, jis pasireiškė neblogai. Einam, Andriejau Maksimiciau, paimsim dar po viena...

Nuo tos dienos aš buvau pripažintas pionierius ir oratorius. Gi mokykloje savo vardu iš tikrųjų aš daugiau nebuvau vadinamas. Vis juokais mane pravadžiavo Trockiū. Mano vaikiška ateitis atrodė rožėmis klota.

— — — — —

Tačiau 1931 metai nepraėjo be tragedijos. Naujai nukaltas kolchozo žodis, kuris anksčiau ir buvo mums tik žodis, dabar įsiskverbė į mūsų gyvenimą. Ryšium su tuo pionieriams ir visiems mokiniams buvo duotas uždavinys. Savo mokytojų vedini mes ėjome per kaimą ir sustodami prie kiekvienų du-prie chorū šaukdavom:

— Tėti ir mama, prisijunk prie kolchozo!

Tomis dienomis mano senelis Andriejus, dėdė Maksimas, daug giminių, pažįstamų ir draugų buvo apšaukti k u l a k a i s (buožėmis) ir išmesti iš

MANO SOVIETINĖ VAIKYSTĖ

savo ūkių. Faktiškai — visi tie, kurie savanoriškai nesijungė kolchozų. Jie prarado viską ką turėjo: arklius, karves, javų atsargas, drabužius, baldus ir net apatinius drabužius. Neatsaukiamai ši pavietrė artinosi ir prie mūsų. Kas vakarą plisdavo liūdnės naujienos.

Motina dažnai būdavo pikta ir nervuota. Ji sakydavo tėvui:

— Ką tu apie tai galvoji? Tu turi apsispresti: ar eiti į kolchozą, ar vykti į miestą. Jie iš tikrųjų mus išnaikins.

— Kas aš, ar buožė, kad reikėtų naikinti, — atreždavo tėvas atžagariai. — Viską ką mes turime, esame užsidirbę savo plikomis rankomis. Tokio įstatymo nėra, kuris lieptų mane apgrobti!

Motina žinojo, jog jam sunku skirtis su pamilta žeme, palikti gimtinį kaimą ir keltis į svetimą, nepažįstamą miestą pradėti gyvenimą iš naujo. Gal reiktų jungtis į kolchozą? Ji pati nežinojo ką daryti. Ji maldė, jog tėvas to bijojo daugiau negu pačios mirties. Ir kiekvieną vakarą pas mus susirinkdavo dar nepaliestieji ūkininkai aptarti padėties.

— Na, Afanazijau Andriejevičiaus, ar tu gali suprasti kas čia darosi? Tėvas karštai atrežė: — Tai visai nesunku suprasti, Kiril Ivanovičiaus. Man tai aišku. Jie nori mus padaryti vergais. Kol mes esame laisvi, tol būsimė jiems didesnis rūpestis. Dabar jie mums praneša, kad tiek ir tiek mes turime pristatyti grūdų. Gerai, mes apskaičiuojame ar ne per daug jie reikalauja. Mes turime gi atsižvelgti į savo šeimas ir ateinančio pavasario sėją. Mes juk turime užsigarantuoti, kad žiemą nebadausime. Žinoma, tuomet mes pristatome tik dalį reikalaujamo kiekio, o kitą paslepiame, kur nors užkasame. Tačiau valdžiai niekad negana. Ji pradeda ieškoti. Tas ilgai trunka, o mūsų yra milijonai. Gi kolchoze jiems bus daug lengviau. Viskas ligi vieno grūdėlio bus surinkta. Jie pasiims tai, kada tik norės. Jie nenori skaitytis su mumis kiekvienu atskirai. Jie tik nori mus priversti dirbti — nes sau, bet kitiems. Supranti? — Štai kas išėjo iš mūsų "uravietams", Afanazijau Andriejevičiaus. Kai kurie "ura" dabar mums atsirugs.

vičiau, ar tu gali suprasti kas čia darosi?

Tėvas karštai atrežė: — Tai visai nesunku suprasti, Kiril Ivanovičiaus. Man tai aišku. Jie nori mus padaryti vergais. Kol mes esame laisvi, tol būsimė jiems didesnis rūpestis. Dabar jie mums praneša, kad tiek ir tiek mes turime pristatyti grūdų. Gerai, mes apskaičiuojame ar ne per daug jie reikalauja. Mes turime gi atsižvelgti į savo šeimas ir ateinančio pavasario sėją. Mes juk turime užsigarantuoti, kad žiemą nebadausime. Žinoma, tuomet mes pristatome tik dalį reikalaujamo kiekio, o kitą paslepiame, kur nors užkasame. Tačiau valdžiai niekad negana. Ji pradeda ieškoti. Tas ilgai trunka, o mūsų yra milijonai. Gi kolchoze jiems bus daug lengviau. Viskas ligi vieno grūdėlio bus surinkta. Jie pasiims tai, kada tik norės. Jie nenori skaitytis su mumis kiekvienu atskirai. Jie tik nori mus priversti dirbti — nes sau, bet kitiems. Supranti? — Štai kas išėjo iš mūsų "uravietams", Afanazijau Andriejevičiaus. Kai kurie "ura" dabar mums atsirugs.

— — — — —

Vieną dieną kai aš grįžau namo iš mokyklos, pamačiau ant pakinkytą mūsų arkliu ir prie galo prižišta mamos karve. Vežime buvo sukrautos motinos dėžės. Pro atdaras duris aš girdėjau seseris ir motiną verčiančias. Įbėgau pas jas. Tas pats sovietų pirmininkas, kuris gegužės pirmąją ant paaukštinimo mane iškėlė, vaikščiojo iš vieno mūsų namo aukšto į kitą šaukdamas:

— Dabar jūs gaunate, praiekti buržujiški buožės. Atsiskėte įsijungti į kolchozą savanoriškai, ar ne? Mes jus pamokinsime. Paimkit viską!

— Mes jau paėmėm viską, drauge pirmininke, — ramiai atsakė vienas jo "aktyvistų".

— O lova?

Aktyvistas sumišo. Jis tyliai paklausė, kaip mes miegosia, jei jie lovą paimsią?

— Aš sakiau paimt ją! Nestovėk kaip sargybinis.

Du iš vyrų paėmė lovą ir išnešė į gatvę. Kampe stovėjo mano tėvas, rankomis užsidengęs veidą. Per visą kraustymo laiką jis neištarė nė vieno žodžio. Kitame kampe susigrūdę kiti mano broliai garsiai rau-dojo. Motina sėdėjo ant laiptų, nuleidusi rankas ir didžiausiai nusiminusi. Aš žiūrėjau į vienus ir kitus ir mano kūnas virpėjo.

Pro langą matėme kaip vyrai nuo virvės nukabino dar šlapius vaikų baltinius. Motina tai pamačiusi tarsi pabudo iš miego ir tiesiai žiūrėdama pirmininkui į akis lėtai tarė:

— Jūs esat parazitai; daugumaus jūsų. Jūs net nesustojate prie vaikų baltinių.

— Tylėk, tu, mazgote!

Motina tylėjo, tik jos akys klaidžiojo po tuščią kambarį. Visi tylėjo. Net mažosios mergaitės nustojo verkti. Karolio Markso portretas dar tebekabo ant sienos. Staiga motina pašoko, nuplėšė paveikslą nuo sienos ir trenkė pirmininkui po kojų.

— Jau viską pagrobėte, ar ne? Tai pasiimk ir šitą seną

velnią kartu!

Pirmininko veidas sudrebėjo, bet nieko nesakė.

Aš negalėjau šito toliau pakęsti ir pravirkau karčiomis ašaromis. Man buvo gaila ir motinos ir tėvo ir mažųjų sesučių. Aš pasijutau kaltas, kad tą paveikslą parnešiau į namus.

— Kas atsitiko, Petruk? Kodėl verki? — paklausė motina ir nepaprastas švelnumas buvo jaučiamas jos balse. — Ar gailiesi šito Judo?

— Ne, mama, ne... Man gaila tavęs!

— Nesirūpink, sūnau, mes neprapulsim; mes kaip nors tą viską pergyvensim. Tegul jie pasikaria su mūsų sunkiai įsigytomis gėrybėmis.

Jos rankos palietė mano pionierių kaklaraištį ir ji kruptelėjo:

— Ką gi tu turi iš jo dabar, sūneli. Gražink jį tiems vėgims.

Žaibo greitumu aš nuplėšiau nuo kaklo raudonąjį kaklaraištį ir numečiau jį ant grindų šalia paveikslu. Aš būčiau buvęs labai nelaimingas, jei tai būtų atsitikę dieną anksčiau. Tačiau šiandien, skirdamasis su kaklaraiščiu, aš pasijutau laisvas, pasijutau vienodai jaučias su mama ir tėčiu.

Pirmininkas tylėdamas paė-

"Lietuvių tautai nėra brangesnio vardo, kaip Stalino vardas. Stalinui savo kūrinius skiria poetas ir menininkai, apie Staliną liaudis kuria dainas... Karščiausias lietuvių tautos troškimas — tegyvuoja ilgus, ilgas metus darbo žmonių laimei ir džiaugsmui mūsų išmintingasis vadas, mokytojas ir t. t. drg. Stalinas!" — Šiais LKP(b) centro komiteto sekretoriaus žodžiais (Tiesa No 171 — 1950. VII. 21) pagal iš Maskvos gautas direktyvas ir buvo pravestas mūsų Tėvynėje jos okupacijos dešimtmetis, pavadinamas "šlinguojū".

STABAI GATVĖSE

Bolševikams įprasta, mums jau žinoma tvarka, visose Lietuvos miestų, miestelių gatvėse ir kolchozuose dar niekad nebuvo pastatyta tiek komunistų vadų statulų ir menininkų pieštų kitokių stabų, kaip liepos 21-ąją. Gedimino piliis buvo papuošta raudona vėliava ir iluonuota elektros šviesa: "1940 — 1950" metai. Panašūs paveikslai bei biustai išstatyti namų vitrinose, valdžios įstaigose ir beveik visur ten, kur tik buvo vietos.

100.000 EISENA

Vilniuje į bolševikų prievartą rengiamą eisena buvo suvartyti visi darbininkai, tarnautojai, paprasti gyventojai, įvairios komunistų organizacijos ir mokyklos. Dalyvavę, 100.000 žmonių. Į jų rankas buvo įbrukti taip pat komunistų vadų paveikslai, įvairūs šūkių. Tuo 1940 metų šūkių šėkyrėsi tuo, kad juose daug daugiau minimas Stalino vardas ir, be to, daugumas buvo rašyti rusų kalba.

Daugelį valandų išalkę žmonės laukė gatvėse, paskui ėjo keičiolikos kilometrų kelią, kol "turėjo laimės" pražygiuoti pro "vadų tribūną", kurioje be mums jau žinomų Paleckio, Sniečkaus, Gedvilos, gausybės lietuviškų maskolių, dalyvavo iš Maskvos ir kitų "broliškių" respublikų čia atsijusių rusai.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LIETUVOS PAKASYNŲ DEŠIMTMETIS

Pro juos nešamos įvairios fabrikų diagramos, tie patys transparentai, skydai su skaičiais, įvairūs mokslo instrumentai, dažniausiai išplėsti iš Rytų Vokietijos ar kitų okupuotų kraštų. Šokių bei muzikos ansambliai buvo priversti čia pat gatvėse groti.

PRIEŠ ATOMINĘ BOMBĄ

Ir ši "demonstracija" buvo nukreipta prieš vakariečius. Žygiavusieji nešė plakatus, reikalaujančius uždrausti atominę bombą, kuri rusams vis dėlto esanti labai nemaloni. Tokių plakatų ir transparentų, kaip skelbia TB, buvę šimtai. Amerikonai su angliais specialiai pieštomis karikatūromis buvo pavaizduoti kaip didžiausio karo kursytojai.

DAINOS PRO AŠARAS

Kitą dieną buvo suruošta dainų šventė, kurioje iš užplaukusių ir ruošų 40.000 šokėjų ir dainininkų atvyko, kaip skelbia bolševikų spauda, apie 25.000, nors tikrumoje buvo daug mažiau. Dainų šventei jau buvo ruošiamasi daugiau kaip 2 metus. Repertuaras — beveik grynai rusiškos muzikos pavyzdžiais sukurtos dainos. Patį dainų dieną buvo naujai įrengtame Vilniaus miesto stadione. Atidarė Paleckis. Jungtiniam chorui vadovavo Stalinas, premijos laureatas B. Dvarionas. Pirmasis dalykas, kurį sudainavo, buvo naujasis TSRS himnas. Netrukus Dvarioną pakeičia kitas stalininis laureatas — J. Švedas, — išpildoma jo paties parašyta kantata LT SR dešimtmečio garbei. Po to sekė atskirų vyrų, moterų, vaikų ir mišrių chorų pasirodymai, išpildydami 35 bolševikinės dainas. Kaip praneša pati komunistų spauda, "ypač šiltais klausytojai sutiko "Pabaigti dainą", "Saulutė tekėjo",

"Šiltas gražus rudenėlis" ir kitas lietuvių liaudies dainas" (TB, 36). Taigi lietuvių tauta ir toliau liko ištikima savo idealams ir mažiausia domėjosi dainomis, kuriose garbinamas Stalino vardas.

MASKOLIŠKOS DAINOS

Nors komunizmas ir dedasi "lietuvišku savo forma", tačiau šiuo kartu ir to nebuvo išlaikyta: nemaža dainų buvo rusiškos, gudiškos, ukrainiškos, tiek žodžiais, tiek melodija. Kai kurios dainos buvo kariško pobūdžio, betgi raginančios ginti "taiką".

PAKARUOKLIO ŠOKIS

Iškankinti Lietuvos žmonės jau seniai šoka pagal Maskvos bizūną. Tačiau šiuo kartu jie tame pačiame stadione turėjo pašokti maskoliškos publikos garbei jau rusiškus šokius, atliemus lietuviškais. Šoko dar latviškus, estiškus, gudiškus šokius. Būta ir naujų "lietuviškų" šokių, iš kurių pažymėtinas "Kolchozo pirminkas". Didžiausią susidomėjimą, kaip

TĖVELIO LAISKAS IŠ FRONTO

"Brangi Joannie ir Rose Marie", — pradėjo laiško autorius. Jis — Pfc. John J. McCormick, 28 metų vyras. Jau antrojo pasaulinio karo pradžioj jis nušlėpė savo tikrą amžių, kad papultų į kariuomenę.

17 m. būdamas jis kovojo kaip parašutininkas Vokietijoje. Ten buvo sužeistas. 1949 m. jis vėl įstojo į kariuomenę. Šį laišką jis rašė savo 6 ir 3 metų dukrelėms ir jų "mummie" iš Korėjos fronto į Filadelfiją.

"Aš noriu, kad judvi žinotumėt, jog aš būčiau kartu su jumis, jei aš galėčiau, — rašė toliau J. J. McCormick. — Tačiau pasaulyje yra daug blogų žmonių ir jei jiems būtų leista daryti tai, ką jie nori daryti, tai tokiomis mergaitėms būtų uždrausta eiti sekmadieniais į bažnyčią ir jos negalėtų eiti į mokyklą, ko jūs taip norite. Taigi aš tūčiu padėti tuos žmones nugalėti ir neleisti jiems atėti ten kur jūs ir aš gyvename. Tas gali užtrukti gana ilgai ir galbūt aš net turėsiu eiti į dangų padėti Dievuliui. Jei tai man reiktų padaryti, aš visuomet norėčiau, kad jūs abi būtumėt geros mamytės, nes ji yra pati geriausia mamytė visame pasaulyje...

"Taip atsitiko, kad aš dešimties metų būvyje du kartus kariuonėje ir to priežastis kur aš šiandien esu yra ta, jog aš kariuonėje už tai, kas mano manymu yra teisybė.

"Dar vienas dalykas, kurį aš noriu, kad jūs visuomet atsimintumėt. Jei jūsų nujautimas sako, kad tai ar tai yra teisinga, visuomet stovėkite to pusėje. Gal jūs būsit dėl to skriaudžiamos, tačiau po kiek laiko jūs pamatysite, jog žmonės jus dar daugiau gerbs...

"Už poros dienų aš gulėsiu griovyje ir kovosiu šalyje, kuri vadinasi Korėja. Todėl dabar per šį gabalą popieriaus siunčiu jums savo nuostirdžiausias meilės pareiškimą. Jūsų ir mamytės paveikslus aš nešioju prie savo širdies ir jei aš turėsiu eiti padėti Dievui, jūs žinokite, jog paskutinė mano mintis šioje žemėje buvo apie judvi abi ir mamytę. Myliu ir bučiuoju judvi. Eikite geros ir Dievulis judvi laimins. Jūsų tėvelis".

Tris dienas prieš šio laiško gavimą, mamytė gavo iš gynybos ministerijos užuojautą... nes Pfc. John J. McCormick rugpjūčio 10 d. mūšyje žuvo.

skelbia TB, sukėlęs betgi lietuviškas "Oželis".

SKAUSMO DIENA

Ši šventė, kaip ir visi kiti bolševikų parengimai, turėjo dvi puses... viešąją — aikštėse ir uždara — Lietuvos žmonių širdyse. Mūsų žmonėms liepos 21-oji buvo Lietuvos pavergimo, baisaus teroro, žmogaus teisių atėmimo ir visiško lietuvių degradavimo juodoji diena. Štai kodėl ir tos bolševikų išprievartautos šypsenos filmai tebuvo pakaruoklio šypsenos, ir tie patys šokiai — mirštančiųjų šokiai. Tiesa, kad bolševikams pavyko suvartyti gyventojus į Vilnių, surinkti nemažą žmonių masę, bet taip pat tiesa, kad jų širdyse nebuvo nei džiaugsmo, nei ramybės.

STALINO ŽENKLE

Visa šventė, kaip jau buvo minėta, praėjo Stalino kulto ženkle. Dar niekada jis nebuvo taip garbinamas, kaip dabar. Ir iš viso, jokiam dievui visais laikais nebuvo sutelkta tiek daug išviršinio liaupsinimo, kaip Stalinui. Rašytojas A. Venclova šį dalyką taip išreiškia: "Mūsų šalyje nėra mylimesnio vardo už Leniną ir Staliną. Už Staliną nėra mylimesnio žmogaus viso žemės rutulio žmonėms". (Tiesa, 1950. VII. 20).

MEDALIŲ LIETUS

LTSR dešimtmečio proga okupuotoje Lietuvoje tikrai lijo medalių lietumi: komunistų valdžios patvarkymu buvo apdovanota įvairiais maskoliškais pasižymėjimo ženklais daugiau kaip 3.000 Lietuvoje gyvenančių maskolių, žydų ir tų lietuvių, kurie daugiausia pasižymėjo ar tai dirbdami bolševikams, šnipinėdami jų naudai, ar tų pataikaudami okupantams jų paralygiškai klausydami jų besąlygiškai. Jų pavardeimis išmarginta visa bolševikinė spauda.

Bernardas Brazdžionis

TĖVYNĖS VARPAI

Naktis. Pasauliai sunkūs, apsiniaukę, Be kello einam, klumpam per kapus... Kada išgirsim kaip trimitą šaukiant Tėvynės laisvės bundančius varpus:

"Sugrįžkite, sugrįžkit, vargo sūnūs, Jūs, iš tremties kelionių tolimų, Čia mes apsiausim jūsų kūnus Ramybės rantom, čia jums bus ramu..."

Čia mes ir vėl žydėsim jūsų laimės Šilkinio vakaro dangaus žaroj, Kaip jaunos marčios — žalios liepos kaimuos, Kaip pabroliai — pakluonių jovarai.

Čia mes surinksim jūsų vargo kelio Ir jūsų skausmo ašaras sūrias, Artojai ras, kaip močiū, žemę žalią, Vaikai — lizdus, tėvus — našlaičiai ras..."

Jau paskutinį kartą kryžių neša Pasauly Viešpaties ieškas žmogus, Ir MANE - TEKEL - FARES pasmerkimą rašo Jau paskutinįkart dangus.

Jau paskutinį kartą žmogui duotas Gyvybės ginklas Viešpaties kovoj, Ir paskutinei neteisybės puotai Prinoko vynas, vaisiai ir javai!

Tada nukris nuo sosto velnio kaukė, Ir Viešpaties valia per žemę, tartum rožių vėjas, pūs, Tada išgirsim kaip trimitą šaukiant Naujos buties pabudusius varpus!

PASAULIS GINA LIETUVĄ

(Atkelta iš 3 pusl.)

Tačiau klystame, kad visi taip galvoja: yra šimtai milijonų, kurie neturi ko prarasti, bet gali tik ateinančiame kare ką nors laimėti".

Užimtų kraštų elitas — tariamas buržuazinis elementas, dvasininkai, pirkliai, amatininkai, inteligentai — likviduoti, o paprastas žmogus, užsidirbęs kaip maskolių, žydų ir tų lietuvių, kurie daugiausia pasižymėjo ar tai dirbdami bolševikams, šnipinėdami jų naudai, ar tų pataikaudami okupantams jų paralygiškai klausydami jų besąlygiškai. Jų pavardeimis išmarginta visa bolševikinė spauda.

turį suprasti, kad laisvė yra didelė vertybė, kad dėl jos verta daug ko atsisakyti, kad reikia atsisakyti nuo daugelio ne taip būtinų dalykų, norint apsaugoti savo aukščiausią vertybę — laisvę.

PRANCŪZŲ "Revue Parlementaire", Henry de Chambon redaguojamas politikos, ekonomikos ir finansų žurnalas, 1950 VIII. 15 d. No 62 savo beveik dviejų puslapių vedamąjį rašinį paskyrė Pabaltijo klausimams; atspausdindamas šiuo reikalu savo bendradarbio Vašingtono str. "Pabaltijo valstybių klausimas", vaizdžiai sugretindamas du etapus: pirmąją agresiją, įvykdytą Sovietų 1940 m. Pabaltyje ir paskutinąją — šiais metais Korėjoje.

mė klaklaraištį ir paveikslą nuo žemės ir padavė vienam iš vyrų. — Idėk į vežimą.

Vyras šurkščiai pagriebė abu daiktus ir išėjo. Pirmininkas išsekė paskui. Netrukus mes išgirdome nuvažiuojantį vežimą.

Ir tik tuomet tėvas pasijudino. Tvirtu žingsniu priėjo prie motinos.

— Viskas tvarkoj, Maša; jau praėjo. Jau gana prisiverkei. Žaizn ar Ivanas Michailovičius galvojo, jog jis miršta už tokius dalykus. Jie augina gėles ant mirusiųjų kapų, o jų vaikams ir vaikaičiams atima paskutinius daiktus. Na, tas nesvarbu mes kaip nors išsiversime. Tvoj aš eisiu į miestą ir apsiuvalgysiu. Mes turime išlysti iš tos pekliskos skylės.

Jis tvirtomis rankomis laikė motiną, kai ši iš nusiminimo susmukusi prašniūždėjo: — Kur vaikai miegos, Afanazijau? — Nusivesk juos pas kaimynus šiai nakčiai. Mes bandysime susitvarkyti.

Kai aš kitą rytą anksti parbėgau namo ir paklausiau kur yra tėvas, motinai ramiai atsakė: — Jis išėjo į miestą. Dievui padedant jis ką nors ras. Mes iš tikrųjų negalime čia pasilikti.

Po trijų savaičių mes palikome kaimą, kuriame taip laimingai gyvenome. Vienkinakis vežimas buvo prisėdęs vaikų, daugiau jame beveik nieko nebuvo. Kai užvažiuovome ant kalvos nuo kurios buvo matyti visas kaimas, tėvas patraukė vadeles. Jis persižegnojo. Idubusiai skruostais riedėjo ašaros.

— Važiuokime, — tėvas suplakė arklių, kurį jis pasiskolino iš to sovchozo (valstybinio ūkio) ir kurį mes dabar važiuojame kaip darbininkai. — Išbėkime iš čia greičiau.

Atsisukęs aš žiūrėjau į kaimą ir norėjau verkti. Aš nenorėjau persiskirti su mokykla, draugais, su tėvuku ir dviem močiutėmis, su dėdėmis ir tetomis. Tačiau ta neteisybė, kurią mes iškentėjome, dar buvo giliai įsmigus mano širdy. Aš atsisukau ir žiūrėjau į kelią mūsų priešakyje.

Kitą dieną mes pasiekėme sovchozą — ankščiau buvusį dvarą, pastatytą labai gražioje vietoje. Iš gyvenamojo namo nieko nebuvo likę. Vieton butų darbininkams buvo įrengtos didelės salės, padalintos į mažus kvadratinus kambariukus, perskirtus tokiomis plonomis sienomis, jog vienam kambary kalbantis kiekvienas žodis bu-

vo girdimas kitam. Jokių prievaičių namų apyvokos daiktų nebuvo; visi valgydamo reiktoriuje, (bendroje valgykloje).

— Tai mūsų naujieji namai, Maša. — kietu balsu prabilo tėvas, norėdamas paslėpti savo sumišimą. Motinai, žinoma, nepatiko, tačiau ji tylėjo. Tai nebuvo jo kaltė, kad nebuvo galima ką nors geresnio gauti.

Po darbo visą vakarą pas mus susirinkdavo sovchozo žmonės ir pasikalbėjimai būdavo vis tie patys.

— Ką kur jūs? Jie jums viską išplėšė? Mums taip pat. O, tegul jie prasmenga pekloj, mes išgyvensime savo dienas kaip nors. Galų gale čia sovchoze bent nereikia vaidinti. Čia yra valstybės ūkis, duonos fabri-

kas ir viskas. Kolchoze jie reikalauja, jog mes dar vis esame žemės šeimininkai, jog mes savanoriškai susirinkome vienas kitam padėti. Čia mes esame proletarai, dirbančios rankos — taip mes ir vadinami.

Tėvas čia tuojuo pasirodė kaip gabus darbų vedėjas ir buvo paskirtas "brigadierium". Prie jo pareigų tuo būdu dar prisidėjo savo brigados narių tarpe padidinti darbo našumą, stebėti ko jiems trūksta ir naktimis apskaičiuoti kiek kuris atliko, ryšium su būsimu už-

mokesčiu už darbą. Visą dieną jis dirbdavo laukuose ir namo vakare grįždavo pavargęs, bet patenkintas. Kolektyvizacijos pradžioje jį visą laiką graužęs netikrumas ir nusiminimas dabar pamažu atslūgo.

Dirbdamas tarp kitų, kurie taip pat čia rado prieglaudą nuo kolchozo spaudos, jis nusprendė, jog pasielgė gerai. Žmonės, kurie čia susirinko buvome lėti, gerai dirbą ir nusimaną apie darbą. Jie dirbo gerai ir kantriai, o taip pat saugojo inventorių ir gyvulius. Geresnieji ir energingesnieji kaimyninių kaimų žmonės vis dažniau prašėsi priimami į sovchozą, kai pajusdavo besiatinanti kolchozo baubą.

— Nesijaudink, motin, nesielvartauk. Mes išsiversime. Vaikai greitai užaugs ir mums padės, — dažnai tėvas ramindavo motiną. Tačiau motina buvo liūdna, nors ji labai stengėsi tai paslėpti.

Jos nuliūdimas turėjo ryšio netik su niūrią barakų aplinkuma, mažųjų kambariuku ir visuomet besimašančių būrių žmonių. Ji buvo neatsigavusi nuo sukūsto tikėjimo "sovietais", kurių gynėja ir užtarėja ji buvo daugelį metų. Kiek kartų ji kovojo už juos mūsų šeimoje. Ir štai, kai ji

jau galvojo nugalėjusi savo priešininkus ir privertusi juos padaryti taiką su "naujuoju gyvenimu", jos mylimi sovietai sugriovė jos visą jais pasitikėjimą. Ji sužinojo, jog čia nėra ta "liaudies valstybė" už kurią kovojo ir mirė jos tėvas.

Jai buvo gėda prisipažinti savo klaidas, bet ji neturėjo ir pakankamai valios į jas nekreipti dėmesio. Tai ją sužlugdė. Iš linksmos, patenkintos moters pasidarė tyli ir užsidariusi.

— — — — —
Aš gi tose dienose buvau laimingas. Baigiau su pionierizmu ir vidinė taika šeimoje vėl sustiprėjo. Tėvas motinai buvo labai malonus ir ji labai rūpinosi ir globojo.

Rudenį aš pradėjau lankyti kaimyninio kaimo mokyklą ir pasinėriau į darbą visu stropumu. Pradžioje tarp kolchozo ir sovchozo mokinių vyravo priešininkiška nuotaika, tačiau mūsų mokykloje buvo daug ir mes žinojome kaip laikytis, todėl netrukus pasidarėme gerais draugais. Vyresnieji tą rudenį ir pionierių atžvilgiu pasidarė šaltesni. Baisieji pirmieji kolektyvizacijos metai užmūšė net "aktyvistų" mokytojų entuziazmą. Gi vis tolyn pasikui aplėšinėjimo grėsmę pra-

dėjo slinkti dar baisesnė bado grėsmė.

Kasdieninis mūsų bendravimas su mokiniais iš kolektyvizuotų kaimų aiškiai rodė skirtumą tarp gyvenimo sąlygų kolchoze ir sovchoze. Mes buvome maitinami valstybės ir už darbą mokėdavo du kartu per mėnesį. Žinoma, tai buvo nedaug, tačiau vis šiek tiek.

Tačiau kolchozuose 1932 m. vėly rudenį, nors jau visi javai buvo surinkti, kolchozininkai dar buvo nieko negavę už savo darbą. Paskutiniai javų likučiai buvo surinkti į centralinius punktus iš kurių viskas buvo atiduodama valstybei. Žmonių buvo labai malonus ir ji labai rūpinosi ir globojo.

— Jie viską atima. Kas gi liks žiemai? Nusiraminią jie terasdavo ašarose.

Valstybė jiems nieko nepalikė. Po bado grėsmės valstybė sudavė žmonėms naują smūgį. Atėmė iš žmonių duoną, jie atėmė ir Dievą. Tuo būdu jie išplėšė iš žmonių širdžių tai, kas dar buvo likę po visų aplėšinių.

Iš apskrities valdybos atėjo įsakymai uždaryti bažnyčias ir atimti varpus.

— Jie yra reikalingi traktoriams, šautuvams ir mašinoms

gaminti, — paaikšino specialus agentas susirinkusiems prie bažnyčios durų žmonėms, kartu kviesdamas savanorius tam darbai atlikti.

— Eik ir pasikark, tu, su savo mašinomis! Mums jų nereikia. Mes ligšiol be jų gyvenome. Kokių plynių mums reikia jūsų patrankų ir traktorių! — šaukė būriu stoję moterys. — Mūsų protėviai tuos varpus įtaisė ir kokią teisę jūs turite juos išimti.

Aikštėje pasirodė keturi vyrai iš Sovieto kaimo. Minioje kilo pasipiktinimas.

— Moterys, Kristaus žudikai ir bedieviai ateina! Nepraleiskime juos!

Mokykloje vaikai užmiršo pamokas ir susirinko aikštėje prie bažnyčios. Varpų išėmimo darbas buvo nepaprastas dalykas ir todėl vertas dėmesio.

— Jie sunkūs. Kaip gi jie juos išims?

— Tas dar nieko. Jų rankos nudžius, arba jie kartu su tais varpais nudardės žemėn. Tu pamatysi, Dievas juos nubausti! — užtikrino vienas mano naujųjų draugų.

Jis to nedarys, — abejingai atsakiau, — kodėl jis nebubaudė mūsų kaimo pionierių, kai jie trukdė pamaldas ir vaidino velnią.

INŽ. ANTANAS MAŽEIKA — FEDERACIJOS CENTRO VALDYBOS NARYS

Mūsų "L. Ž." leidėjų b-vės ir L. Kat. Federacijos Pittsburgho apskrįčio pirmininkas inžinierius Antanas Mažeika kongreso išrinktas L. Katalikų Federacijos Centro Valdybūn. Sveikiname.

PITTSBURGHO VYČIAI DAUG GELBĖJO KONGRESO RENGIMO DARBUOSE

Surengti kongresą buvo milžiniškas darbas. Rengimo komitetui labai daug gelbėjo abiejų L. Vyčių kuopų nariai. Kai kurie kelias dienas ir naktis susėdė, kad viską tinkamai išrengs. Didelė jiems padėką klauso už toki pasišvenimą. Kitame numeryje pažiūrime vardus, bent jų kubiausiai pasidarbo. Tada padaro pats rengimo komitetas.

PŪDINGAS KONCERTAS

Štadienio vakare Šv. Karo parapijos salėje įvykęs koncertas paliko visiems neapdorą įspūdį. Netik solistės Gabrielės Motekaitienės ir chorų dainavimas buvo puikus, bet ir dalyvių nuotaika buvo ypatinga. Dalyvavo begalo daug jaunimo, kas retenybė Pittsburghe ir visi jautėsi kaip viena šeima, dainavo ir šoko ypatingai smagiai. Ateitininkų dainos buvo girdėti visoje South Side. Taip turėtų būti visuomet. Mūsų jaunimas turi labiau pamėgti lietuviškus parengimus ir juose išuomet dalyvauti.

ATEITININKŲ GIESMĖS PRAVIRGĖ ŽMONES

Ateitininkai per savo pamaldas taip išpūdingai giedoja lietuviškas giesmes, kad žmonės susilaikė neverkė. Graudu buvo stebėti mokslus išėjusių Lietuvos jaunimą, dabar bolševikų išvytą ir tėvynės, taip nuostingai besimeldžiančius.

LANKĖSI SVEČIAI

Atvykę dalyvauti L. R. Katalikų Federacijos kongrese ir Ateitininkų konferencijoje, lankėsi "Lietuvių Žinių" redakcijoje šie mieli svečiai:

Prof. Dr. Antanas Vasiliauskas, Philadelphia, Pa.; "Garso" red. Matas Zujus, Wilkes Bare, Pa.; Stasys Lušys, Boston, Mass.; prof. Antanas Vasiliauskas, Lawrence, Mass.; Vaclovas Rocevičius, "Draugo" koresp.; Pranas Joga, Ateitininkų Centro reikalų vedėjas ir mokytojas p. Skardžius, visi iš Clevelando, Ohio.

BANKIETO ŠEIMININKĖS IR ANTANAS KERAITIS VERTI YPATINGOS PADĖKOS

Kas gal aprašyti kiek triušo idėjo mūsų šeimyninkės, vadovybėje Mrs. Paul Kvederis, kol jos priėmė valgius dėl tiek daug svečių ir Antanas Keraitis, kuris rūpinosi gėrimais. Jie pašventė daug valandų ir poras naktų poilsį, kol viską sutvarkė. Pietūs buvo geriausi, už kuriuos viešbutyje būtų neužtekę penkių dolerių, o čia, publika mokėjo tik 2 dolerius. Šiame numeryje nespėjome paskelbti šeimyninkų vardų, tai padarysime kitos savaitės "L. Ž." numeryje.

ATEITININKAMS PUSRYČIUS UŽFUNDIJŲ KUN. M. KAZĖNAS

Sekmadienio rytą, Ateitininkų konferencijos dalyviai išklaušė Šv. Mišias bažnyčioje, susirinko Šv. Kazimiero svetainėje pusryčių, kuriuos jiems užfundijė kleb. kun. M. Kazėnas. Pusryčiuose dalyvavo apie 30 ateitininkų, kurie gražiai padėkojo klebonui — jį pakildodami ir sugiedodami Ilgiausių Metų.

PADEKA

Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Pittsburgho apskrįčio valdybos vardu reiškia nuostingiausią padėką Kunigų Vienybei ir šios apylinkės klebonams, draugijoms, biznieriams, rėmėjams, Federacijos apskrities nariams už sėkmingo 31-mojo Federacijos Kongreso suruošimo rugsėjo 29 ir 30, ir spalio 1 d. Pittsburghe.

Ypatinga padėką noriu pareikšti Lietuvos Vyčių Pittsburgho apskrįčio valdybos vardu reiškia nuostingiausią padėką Kunigų Vienybei ir šios apylinkės klebonams, draugijoms, biznieriams, rėmėjams, Federacijos apskrities nariams už sėkmingo 31-mojo Federacijos Kongreso suruošimo rugsėjo 29 ir 30, ir spalio 1 d. Pittsburghe.

Reiškia nuostingą ačiū spaulos komisijos nariams kun. A. Sušinskui ir St. Gabaliauskui, Lietuvos Vyčių, Tėvų Pranciškonų ir Dargio Radio Valandos už kongreso garsinimą. Serims Pranciškietėms už suorganizavimą akademijos ir parapijinių mokyklų mokinių bendrą dalyvavimą Šventojų Valandoje, parapijų chorams vadovaujant: K. Baziui, J. Stankūnui ir A. Sadauskui už išpildymą Šventosios Valandos giesmių programos, muz. J.

Stankūnui ir K. Baziui ir vadovaujantiems jų chorams už prisidėjimą prie užpildymo koncertinės "Margumynų vakaro" programos, šeimyninkėms už suruošimą bankieto, A. Keraičiui ir jo kolegoms už rūpinimąsi gėrimais ir visai šios apylinkės visuomenei už nuostingą paramą ir dalyvavimą visuose kongreso darbuose.

Apgailestaujame, kad dėl laiko stokos čia negalėjome pateikti pilno kongreso darbininkų sąrašo. Tai bus padaryta sekančioje "Lietuvių Žinių" laidoje.

A. Mažeika
ALRFK Fed. Pgh., Aps. Pirm.

BRADDOCK, PA.

Labai daug mūsų parapijos žmonių dalyvavo perėitą sekmadienį surengtoje Šventojų Valandoje, Katedroje. Gerb. Klebonas Kun. V. Abromaitis, per pamaldas katedroje asistavo vyskupui, o mūsų parapijos chorai drauge su kitų parapijų chorais, išpūdingai giedoję šventas giesmes.

Parapijonas

HOMESTEAD

Šv. Petro ir Povilo parapijos ligametis naris ir geras lietuvis p. Barzdilauskas sunkiai serga ir 4-tą savaitę gydomi Homestead ligoninėje. Jo sūnus kapitonas Thomas Bardzilauskas, dėl tėvo ligos gavo atostogų pratešimą ir išvyksta į Japoniją tik kitą savaitę.

Koresp.

EILĖS PRIE MASKVOS KRAUTUVIŲ

Iš Maskvos pargrįžo ten 10 metų išgyvenęs berlynietis. Nors Berlyne ištaiga reta, bet jis "NZ" Berlyno laidoj skundžiasi, kad sunku jam praprasti rankšluostį ir muilą palikti prausyklų, kad virtuvėj galima palikti puodus. Jis čia pasigenda prirūkusios virtuvės su karta, pavasarį, valomais langais. Virtuvėj stovėjo aštuoni staliukai, o ant jų aštuonios šeimos šnypštė primusais. Dvi šeimos laikė tarnaites. Naktį čia viena tarnaitė migl susimesdavo virtuvėj, kita susiriesdavo koridorių.

Rytą jis Maskvoj klausydavosi iš kaimyno "buto" pro spintą užstatytas duris besiskverbiančios garsiakalbio muzikos ir žinių. Tai sutaupydavo valandą prie kiosko laukti "Pravdos". Radio aparatų maskviečiai neturi. Jei kas kokį turėjo, tai karo pradžioje valdžia konfiskavo.

Berlyne (vakariniame) jis švilpaukdamas prieš darbą atsiėmė šviežių bandelių, Maskvoj

AR DAUG ŽINAI APIE VEDYBAS?

Vedybos yra viena iš populiariausių moters temų, vistiek ar ji yra ištekėjusi ar ne. Tačiau daugumoje iš mūsų tiek maža žino apie šį kasdieninį gyvenimišką dalyką.

Ar, pavyzdžiui, ne dauguma iš mūsų galvoja, kad jaunesnės poros lengviau prisitaiko negu vyresnieji. Aš taip pat galvoju.

Čia paduodama eilė įdomių faktų, neseniai išvestų švieson statistikos, įvairių sociologų auklėtojų ir psichologų.

Konservatyvios mergaitės yra geriausios žmonos.

Tiesa. Kada Stanfordo universiteto profesorius psichologas Lewis Terman studijavo laimingas ir nelaimingas žmonas, padarė išvadą, kad laimingiausios žmonos tipas buvo ne moderni, konservatyvi ir sutariama žmona. Kita jos žymė — labdaringa, rami ir pasitinkinti savimi.

Vedybos su bažnyčios palaiminimu neša laimę.

Taip. Bažnyčia žada laimę daug didesniai procentui negu kokios kitos apeigos. Žinoma, ji laimės negarantuoja, bet ji suriša glaudžiu ryšiu. Jau nieji su religine praeitimi jau patys turi tas savybes, kurios juos gali padaryti laimingais. Ir bažnytinis palaiminimas nustato apręžta ir vedybinę laimę saugojančias ribas.

Pirmieji vedybiniai metai yra sunkiausi.

Netiesa. Statistika rodo, kad pavojingiausi yra tretieji, ketvirtieji ir penktieji metai. Po to, pavojus sumažėja ligi "sivadabrinų" metinių. Tuomet vėl atsiranda konfliktų dėl vyrų bandymų atgauti antrąją jaunystę.

Žmonos namų ruošos darbas yra daug vertesnis, negu ji uždirbtų vidutiniame moters darbe.

Tiesa. Virimas, skalbimas, švaros palaikymas yra verta apie 3.000 dol. į metus arba 60 dol. savaitė. Taigi daug daugiau, negu ji gautų dirbdama. Žinoma vienintelė kliūtis — nė vieną vyrą negalima priversti šmokėti savo žmonai už šį sunkų ruošos darbą.

Vedybos yra laimingesnės, jei vyras yra "bosu".

Netiesa. Bet tai nereiškia, kad moteris šeimoje turi "dėvėti kelnes". Geriausias sutarimas, kai nė vienas nesijaučia bosu. Jei tai negalima, geriau, kad vyras veda kelį.

Kai žmona vyresnė, vedybos skaitomos nesekmingos.

Klaida. Vyrui mažiau būtų nusistatė prieš pasirinkimą trūputį vyresnį už save gyvenimo draugį, jei jie žinotų, kad tokios vedybos, paprastai, yra laimingesnės. Tai yra todėl, kad vyresnės ir protingesnės žmonos myli ir globoja savo vyrus daug daugiau, negu jaunesniosios.

Vyras negerbia savo žmonių, kad šios nekrepia dėmesio į išviršinį susitvarkymą.

Klaida. Praėjus tam tikram laikui po vedybų, bet koks pasikeitimas žmonos išorėje mažai veikia vyrus. Psichologai sako, kad vyrų palaiko stiprų protu apspręstą pavidalą tos mergaitės, kurią jie pamilo. Šios vaizduotės nesunaikina jos išviršinį supratėjimą, žinoma, su tam tikrom ribom. Tik-turi priezastis — kodėl vyras nesidomi savo žmona yra ta, kad žmona pamiršta jausti savo svarumą šeimoje.

Šeimos ginčai kyla dažniausiai prieš pusryčius.

Taip. Ne dėl to, kad vyras su žmona yra alkani, bet kad jie yra mieguisti ir maištauja eidami pasiimti savo kasdieninę naštą. Tuo pasižymi ypač vyrai.

Labai rūpestingas ir geras sūnus paprastai yra žmonai geras vyras.

Klaida. Ne tai, kad sūnus neturi būti malonus ir rūpestingas, bet užaugusio žmogaus perdidelis pasiaukojimas ir jaustinis priklausomumas nuo motinos, psichologai teigia, yra jo nepribrendimo ženklas. Tokiam vyrui sunkiai patikima vedybų atsakomybė.

Stambūs riebus vyras renkasi tokias pat gyvenimo drauges.

Tiesa. Ir liekni vyrai pakli išplitęs anekdotas nėra anekdotas, bet tikra teisybė. Komponistas po 20 metų emigracijos, po karo grįžo į Rusiją ir išlipo vieną NKVD stovy. Pa-dėjo lagaminus ant perono, atsiklaupė ir, siekdamas gūmintės žemę lūpomis sujaudintas šnibždėjo: "Ir vėl išvydau ir atpažinau tave, manoji rusiška žemle, ir" — čia pakėlęs galvą ir pasigedęs lagaminų į aplink stovinčius gėdingai, — "ir tave, o, manoji tauta!" Alg. V. (N.L.)

prastai renkasi tokias pat žmonas. Paprastai, vyrai linksti prie tos pačios fiziologinės struktūros moterų, kaip lygiai ir prie tos pačios tikybos, šeimos praeities, skonio bei interesų.

Mažo ūgio vyrai šeimoje, paprastai, būva "pastumdėliais".

Netiesa. Maži vyrai dažnai yra išdidūs ir tikri savimi. Kai jie veda aukštesnes už save moteris, jų ūgis labiau pastebimas, ir šios būdo savybės dar labiau iškyla, padarydamos vyrą agresyviu ir valdanti. Dažnai aukšto ūgio žmona nusizeminusi paklusni savo mažam vyrui.

Vyrų sonis žmonių pasirinkime keičiasi.

Tiesa. Praeito šimtmečio gale vyrai garbino vyną mėgstančias moteris. Šiandien ji jau pamiršta. Labiausia ieškoma tinkama, prisitaikanti, gero būdo mergaitė. Dar vienas įdomus faktas: bloguose laikuose vyrai renkasi žmonas tų pačių interesų bei būdo ypatybių ir be-

veik vienodo amžiaus kaip ir jie patys. Geruose laikuose apimtis platesnė.

Senų draugų sužadėtuves labai trumpos. Klaida. Jų susižadavimo laikas prašoka vidutinį. Jie yra pripratę prie vienas kito ir lengviau laukti, negu karštai įsi-mylėjusiems. Kitas faktas ver-tas dėmesio — ilgesnė pažintis ir sužadėtuves yra kelias į laimingesnes vedybas.

Vyrai vedybiniam gyvenime daugiau prisitaiko prie naujų sąlygų, negu žmonos.

Netiesa. Išgirdus juos kalbant ne vienas taip pagalvoja. Bet sociologai sako, kad vedybos daug didesnio atsidėjimo reikalauja iš žmonių. Jos atsi-žada savo draugystės, pakeičia vardą, paima į rankas namų tvarką ir patampa priklausomos nuo vyrų. Dar daugiau — vaikai įneša dar didesnį pakeitimą į moters gyvenimą. Tuo tarpu vyrai palieka toj pačioj bendruomenėj, darbe ir jo ru-tinuj, padarydami tik keletą mažų prisitaikymų palyginus su jų žmonomis. Pagal J. Ch. Churchil. (T. Ž.)

KRAUS THE JEWELER
V. J. KRAUZLYS, Savininkas
1816 Carson Street
PITTSBURGH 3, PA.
EVerglade 4850

Phone, FEderal 1622
HASER Funeral Home
AMBULANCE SERVICE
Mes esame dėkingi už jūsų biznį
512 Chartiers Avenue
MEKEES ROCKS, PA.

Skaitykime "Liet. Žinias"

C. K. PIKIEL
General Insurance Notary Public
Marriage Licenses Auto Licenses
Business Broker
WE SPECIALIZE IN TAVERNS
121 So. 22nd St. - Pittsburgh 3, Pa.
S. S., PITTSBURGH, PA.
Phone EVerglade 1-2300

Atvykę į South Side—
Visuomet atsilankykite į
FLORENT RODGERS CAFE
136 South 21st Street - Pittsburgh 3, Pa.
Malonesnės vietos niėkur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital
JOHN KAMARAUSKAS
Lietuvius laikrodininkas
—Expert Repairers—
CLOCKS—WATCHES—JEWELRY
2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
Tel.: AT. 7399

A. L. WENSLOVAS
LIETUVIS GRABORIUS
LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipiantiesi turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą
Tel. HEmlock 1-0203
2128 Carson Street S. S., Pittsburgh, Pa.

VISI KLAUSO LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ TRANSLIUOJAMŲ IŠ

WMCK — 1360 KILOCYCLES, McKEESPORT, PA., STOTIES

Lietuvių Radio Žinių programa transliuojama kiekvieną sekmadienį 1:45 val. po pietų. Jai vadovauja Tėvai Pranciškoniai. Kiekvienoje programoje yra religinė ar kultūrinė paskaitėlė, įvairios žinios, gerai paruošti montažai ir gražios lietuviškos dainos, dėl to visi mielai klausosi ir gėrėsi.

Jeigu turite ką nors paskelbti, pasveikinti ar pareikšti užuojautą, tai savo pranešimus siųskite: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa., telefonas: Bridgeville 41.

Lietuvos Vyčių, Knights of Lithuania, Radio Valandėlė. Pasibaigus Lietuvos Radio Žinių programai, kiekvieną sekmadienį iš tos pačios WMCK — 1360 kilocycles stoties 2:10 — 2:25 val. Pittsburgho apskrįties Vyčiai transliuoja įdomią programą, susidedančią iš kalbų, žinių, lietuviškos muzikos ir dainų.

Jei norite šioje Radio Valandėlėje skelbtis kreipkitės: Knights of Lithuania, 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

Lietuvių Žinios

KAIP IŠNAIKINTA 17 MILIJONŲ UKRAINEČIŲ

Jau praėjo daugiau kaip metai, kai aš gyvenau pereinamoje stovykloje Vokietijoje. Vienu laiku mūsų kambary dviaukštėse lovose gyveno 14 asmenų: 3 latviai, 2 lietuviai, 2 lenkai, 1 ukrainietis, 1 slovėnas, 1 ju-goslavas, 1 estas ir 1 armėnas. Kadangi sveikatai ir politinės ištikimybės patikrinti reikėdavo apie dviųjų savaitių, o kar-tais 3 — 6 mėnesių, tai buvo laiko arčiau išsikalbėti. Vieno iš jų, būtent ukrainiečio D. pa-sakojimas man neišsina iš galvos. Noriu ir su jumis pasida-linti.

1932 metai Ukrainai buvo baisūs. Komunistai tada buvo pradėję antrąją petilietką (penkmečio programą). Jie bu-vo numatę Ukrainą paversti kolchozais. Reikia žinoti, kad Ukraina yra beveik vienas juo-dzemis, — be trašų užderdavo iki 18-20 grūdų! Ji buvo lai-koma Europos grūdų aruodu. Prieš pirmąjį pasaulinį karą iš-veždavo virš 20 milijonų pūdų javų!

Žmonės gyveno gerai. Turė-jo švairius namelius, kreida bal-tintus iš oro ir vidaus. Buvo labai prisiręši prie savo žemės. Niekas nenorėjo atsisžadėti tė-vų — protėvių ūkelio, kuriuos seniau krauju gynė nuo Kry-mo totorių, Lenkijos ponų ir Maskvos "pomiesčių" — ba-jorų.

Bet Maskva vykdė antrą pe-tilietką. Nenorėjo žmonės ge-ruoju kolchozų, tai varė juos prievarta. Vaikai, moterys ir seniai buvo suvaryti į kolcho-zus, o jaunimas ir vyrai iki 65 metų išvežti į Sibirą.

Rusija — tai katorga, kalė-jimas, kur nėra žodžio laisvės, nėra maisto, net Europos aruo-

de, nėra padoraus rūbo, bet yra 173 koncentraciniai lageriai ir 43 ypatingi darbo — pataisos lageriai (karatelnėje). Mano apylinkės vyrus išveže 1934 m. 10 tūkst. keiones traukiniu ir pėsčia, atsidūrė "Sievero — vostoncyj karatelnj lager", ne-oli nuo kamciatkos pusiasalio, bet dar Sibiro puseje. Mūsų agery galejo būti apie 12,000 darbininkų; bet, iš tikrųjų, nie-kas nežinojo, kiek jų yra šim-ais mirė kasdien. Kas dvi sa-vaites, o kai kada kas mėnuo apidydavo naujais.

— Kokį darbą dirbote?
— Vedem naują geležinkelinį liniją. Pradžioje reikėjo kalnus prakursti ir tunelius daryti. Te-ko būti šuliniuose iki 38 metrų gilumo (apie 41,5 yardo). Ak-menis sprogdindavom pirokės-niu ir kitokiais parakais. Kiek-vienas sprogimas sudegindavo jaug kvpuojamo oro ir gami-no atrių dūmų. Akis edė, ger-klę griauzė ir dūsino. Nespė-javai atsipeikėti nuo trenksmo, o čia jau verčia kranto suskili-ų akmenį. Iš duobės akmenis traukdavo kibirais. Kibirais jaužėsi iš sachtos šonus. Atska-ros pasipildavo ant neapsaugo-ros darbininko galvos ir nekar-ų jį pribaidavo.

Tik 3-5 sušukus "davai, davi" (duok, duok!), kai kibiro niekas nebeprisipildydavo, nu-eisdavo kitą vergą, o lavoną ištraukdavo.

— Kaip ilgai tekdavo dirbti?
— Vėl pertraukiau pasakotoją.
— Dirbdavom po 11 valan-dų, bet labai dažnai po 16, net 18 valandų. Tai būdavo tuo-net, kai prižiūrėtojai norėda-vo gauti paaukštinimą ar pa-garsėti, kaip stachanoviečiai. Tuomet skelbdavo soc-lenkty-

nes su kitomis grupėmis arba issaukavo lenkymauti kitas stovykias. Taip pat visokių sukakčių proga, pav., Leninc mirties (jo purvinas darbas ne-mire!), spaunų revoliucijos, ge-gužės 1 dienos, Stalino jubile-jaus...

Pagaliau kalnus pramušė-m vedem geležinkelį pelkėta vie-čia. Žiemą buvo gerai. Gyve-nom ant ledo, nors ir labai šal-čia. Ar jūs girdėjote apie Sibirc salčius? Pavasarį, atsius, brai-šem iki kelių vandenyje.

— Tai kaip galėjot tiesi ge-ležinkelio liniją?

— Pelkė buvo apie 10 kilo-metrų. Dalis darbininkų buvo suorganizuota miško kirštį. Iš-kirstus sienojus, labai dažnai patys turėjom atvilkti, ir klo-jom į vandenį skersai numaty-tos linijos. Ant jų pylė žvyrą, o ant žvyro vėl sienojai iki rei-šiamo aukštumo.

— Kur gulėdavot, jei aplin-kui buvo vanduo?

— Mūsų barakas buvo taip pat pelkėje pastatytas. Lovų kojoms buvo vandeny, o vaik-ščiujom ant padėtų sienojų. Pe-dieną sušlapė nei išsidžiovinti, nei išsimiegoti. Išvargęs žmo-gus, žinoma, trumpam užmig-davai, bet po kiek laiko atsi-oundi: ir nosis ir gerklė užim-čia, nėra kuo kvėpuoti.

— O vis dėlto išlikote gyvas?

— Taip. Bet keli mes išli-kom? Iš mūsų šimtinės per 2,5 metų beliko vos 3. Mes bu-vome vieno kaimo. Bendras ūkimas mus suartinio. Susita-rėm vienas kitą remti, užstoti. Greičiųjų metų pabaigoje ir draugas X pasidavė, nebeišlai-kė. O koks vyras — kazokas buvo! Ir jaunystė nebeatlai-kė, kai nuolat nepavalgęs, nei-miegojęs. Paprašėm rusės gailėstingosios sesers, kad ji už-rašytų ligoniu ir nevarytų dar-ban. Sesuo sutiko. Po valan-dos atėjo žydas daktaras. Jis apžiūrėjo ir pasakė, kad "sa-botažnik" (apsimetėlis, maištin-inkas). Išvarė jį darbą. Karš-čiuojas ligonis nebeišpildė nu-statytos normos. Tada jam su-mažino maisto normą, ir jis dar labiau apsilpo.

— Ar daug gaudavot dieną?
— Juodos duonos svarą (apie 450 gramų). Džiovytos žuvis apie 180 gramų. Pietums 1 litrą sriubos, kurioje buvo vien-a bulvė arba apipuvęs kopūs-tų lapas. Vakare tik sriubos. Mėsos duodavo 130 gramų la-

ra jokios baimės kokių didesnių incidentų".

Iš Duesseldorfo pranešama, jog Vakarų Vokietijos policija suareštavo daugiau kaip 1,400 komunistų, bandžiusių Vakarų Vokietijos miestuose sukelti riaušes. Tačiau 100,000 poli-cininkų visoj Vokietijoje dar ne-spėjus prieiti prie rimtesnių peštynių komunistus nurami-no. Sužeista 30 policininkų. Ta proga V. Vokietijos vidaus reikalų ministeris Gustavas Heinamannas pareiškė, jog "vakarų policija yra daug stip-restė negu tauta galvojo ir nė-

bai retai. Dažniausia būdavo tik sūdyta, rūkyta žuvis (vob-la).

— Turėdamas karštį, dar la-oiu peršalo ir gavo plaučių uždegimą. Ryto metą mes abu einam pas vyr. daktarą ir pra-som, kad paliktų nuo darbo ir ieistų į ligoninę. Daktaras pa-kliausė mūsų. Liepė nugaben-ti. Paėmę už parankės vedėm. Eiti reikėjo apie du kilometrų (daugiau 1 milios). Beeinant, nūrė. Vistiek mes nunešėm į ligoninę. Pranešėm, kas atsi-liko. Lavoną liepė nunešti į rūšį. Įėjus į rūšį, mums plau-čiai atsistojo — daugiau pusės tūso buvo prikrauta lavonų. Buvo 10 porinių vežimų, ku-riais mums vežiojo duoną, o atgal grįždami išveždavo lavo-nus. Rūšyje buvo likučiai ne-uspėtų išvežti ir sudeginti!

— Vis dėlto tamsta išlikai gyvas?

— Taip! Bog milostiv! (Die-vas gailėstingas): Laimei su-laukiau 1937 metų. Tais me-tais vyriausybė jau numatė, kad bus karas. Pradėjo taupy-ti kandidatus į kariuomenę. Sutvėrė "Darbo kuopas" iš jau-nesniųjų vyrų. Šiems kiek ir maisto pridėdavo ir darbo są-lygas palengvino. Kiek vėliau mus grąžino į Ukrainą, patai-tyti sveikata...

PARAMA LIGONIAMS IR SENELIAMS

Mūsų tremtiniai, priversti likti Vokietijoje ar Austrijoje, lėl ligos ar senatvės, yra atsi-lūrę labai sunkioje būklėje. Jie kreipiasi į BALF-ą ir į Ameri-kos visuomenę prašydami pa-ramos. Kiek turėjo surinkty gėrybių BALFas išsiuntė. Šiuo metu rengiamos didesnės mai-sto siuntos pasišti. Bet tam reikalui reikia pinigų. Kiek-viena auka yra brangi ir prisidėda prie likusių Europoje tremtinių vargo palengvinimo. Džiugu yra pranešti visuo-menei, kad Rochesterio (N. Y.) BALFo skyrius, vietos lietuvių remiamas, yra surinkęs aukų ir prisuntė BALFo Centrai čekį sumoje \$500.00. Norwood, Mass., BALFo skyrius atsuntė čekį sumoje \$100.00. Nuo šalpos darbo neatsilie-ka ir tremtinių organizacijos Štai lietuvių Tremtinių drau-dija iš Melrose Park atsuntė čekį sumoje \$20.00.

Lietuvių Demokratų Klubas, 9-as Ward, Chicagoje (Rose-land), atsuntė BALFo Centrai čekį sumoje \$100.00 likusių Eu-ropoje mūsų tautiečių gelbė-

ti visi kaliniai iš kalėjimų dingo ir ligšiol nė vienas nėra atsira-dęs.

MASINIAI KAPAI KORĖJOJE
Seulo apylinkėse rasti masi-niai politinių kalinių kapai. Šiuo metu tėra rasta tik vienoj vietoj 27, kitoj 100 lavonų. Spė-jama, jog esą nūžudyta virš 2000 žmonių, kurie buvo laiko-mi Seulo kalėjimuose. Komu-nistams prireikus iš Seulo bėg-

— Ar daug gaudavot dieną?
— Juodos duonos svarą (apie 450 gramų). Džiovytos žuvis apie 180 gramų. Pietums 1 litrą sriubos, kurioje buvo vien-a bulvė arba apipuvęs kopūs-tų lapas. Vakare tik sriubos. Mėsos duodavo 130 gramų la-

ra jokios baimės kokių didesnių incidentų".

Iš Duesseldorfo pranešama, jog Vakarų Vokietijos policija suareštavo daugiau kaip 1,400 komunistų, bandžiusių Vakarų Vokietijos miestuose sukelti riaušes. Tačiau 100,000 poli-cininkų visoj Vokietijoje dar ne-spėjus prieiti prie rimtesnių peštynių komunistus nurami-no. Sužeista 30 policininkų. Ta proga V. Vokietijos vidaus reikalų ministeris Gustavas Heinamannas pareiškė, jog "vakarų policija yra daug stip-restė negu tauta galvojo ir nė-

AREŠTUOJA VOKIEČIŲ KOMUNISTUS
Iš Duesseldorfo pranešama, jog Vakarų Vokietijos policija suareštavo daugiau kaip 1,400 komunistų, bandžiusių Vakarų Vokietijos miestuose sukelti riaušes. Tačiau 100,000 poli-cininkų visoj Vokietijoje dar ne-spėjus prieiti prie rimtesnių peštynių komunistus nurami-no. Sužeista 30 policininkų. Ta proga V. Vokietijos vidaus reikalų ministeris Gustavas Heinamannas pareiškė, jog "vakarų policija yra daug stip-restė negu tauta galvojo ir nė-

DETROIT, Mich.
Būrelis mūsų kolonijos vei-kėjų dalyvavo L. Kat. Federa-cijos kongrese Pittsburghe, jų tarpe prof. Pr. Padalskis, Ma-tas Šimonis ir dar keli.
Matas Šimonis buvo pakvies-tas tarti žodį per iškilmingus kongreso delegatams pietus, sekmdienį, Šv. Kazimierio pa-

CLEVELANDO ŽINIOS

APIE 20 CLEVELANDIEČIŲ DALYVŲ KATALIKŲ KONGRESE PITTSBURGHE

Is Clevelando buvo nuvykę 20 katalikų Federacijos kongresą ir Ateitininkų konferen-ciją Pittsburghe apie 30 asme-nų. Kiek atsimenu dalyvavo sie asmenys: prof. Dr. A. Da-manusis su žmona, prof. Ignas Malinauskas, St. Barzdukas, P. Baiciūnas, J. Staniškis, Mr. ir Mrs. Drosuciai, p. Kliorys, Mr. ir Mrs. M. Žitkai ir dar kiti, kurių pavardžių nespėjau už-sirašyti.

M. Drosutis — ilgametis "L. Žinių" korespondentas Clevel-ande atsuntė redaktorium pluoštą linkėjimų ir žadėjo ii-sonau bendradarbiauti. Ačiū Mykolai už Tavo padrašinantį žodį.

LIETUVIŲ DRAUGIJŲ PIRMININKAMS PRIMINIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba yra nutarusi imtis iniciatyvos su-remti ateinantį vasario 16-tos minėjimą. Šventės rengimo reikalu yra šaukiamas pasita-

rimas ketvirtadienį, 7 val. 30 min. vakare Lietuvių salėje, kuriame prašome visų d-jų pir-mininkus dalyvauti.

Valdyba
Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. V. Vilkutaitis,
ilgesnį laiką sirgęs, pasveiko ir grįžta prie savo tiesioginių pareigų. Parapijiečiai džiaugiasi matydami kleboną pasvelkusį.

MOTERŲ S-GOS 36-TA KUOPA RENGIA VAKARĄ

Ateinantį sekmdienį, spalio 16-tą dieną, Moterų S-gos 36-ta kuopa rengia įspūdingą men-akara. Programą išpildys dainės Čiurlionio ansamblio narių.

LIETUVIŲ DRAUGIJŲ PIRMININKAMS PRIMINIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba yra nutarusi imtis iniciatyvos su-remti ateinantį vasario 16-tos minėjimą. Šventės rengimo reikalu yra šaukiamas pasita-

ORGANIZUOKIME VAJUS

Didesnės lietuvių kolonijos vykdo vajus mūsų tautiečių Eu-ropoje gelbėjimo reikalui. Deja, ne visos kolonijos išnaudoja tą galimybę aukoms parinkti. BALFo skyriai prašomi imtis iniciatyvos ir organizuoti vie-šias rinkliavas. Taip darydami jūs priminsite vietos Amerikos visuomenei apie padarytas Lie-tuvos žmonės skriaudas ir ta proga sukelsite lėšų tiek rei-kalingam šalpos darbiui.

PRASO GRAŽINTI

Pasaulio pilietis Gary Davis, kuris 1948 m. būdamas Pary-žiuj atsisakė Jungtinių Ameri-kos Valstybių pilietybės ir pa-siskelbė pasaulio piliečiu Nr. 1, dabar vėl prašo JAV vyriausy-bės jam prarastąją pilietybę gražinti. Ar tai bus padaryta — nežinoma.

DETROIT, Mich.

Būrelis mūsų kolonijos vei-kėjų dalyvavo L. Kat. Federa-cijos kongrese Pittsburghe, jų tarpe prof. Pr. Padalskis, Ma-tas Šimonis ir dar keli.
Matas Šimonis buvo pakvies-tas tarti žodį per iškilmingus kongreso delegatams pietus, sekmdienį, Šv. Kazimierio pa-

rimas ketvirtadienį, 7 val. 30 min. vakare Lietuvių salėje, kuriame prašome visų d-jų pir-mininkus dalyvauti.

Valdyba

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. V. Vilkutaitis,

ilgesnį laiką sirgęs, pasveiko ir grįžta prie savo tiesioginių pareigų. Parapijiečiai džiaugiasi matydami kleboną pasvelkusį.

MOTERŲ S-GOS 36-TA KUOPA RENGIA VAKARĄ

Ateinantį sekmdienį, spalio 16-tą dieną, Moterų S-gos 36-ta kuopa rengia įspūdingą men-akara. Programą išpildys dainės Čiurlionio ansamblio narių.

LITUANISTIKOS MOKYKLA

Lituanistikos mokykla pradėjo savo antruosius mokslo metus. Be senųjų veidų, ma-tytų praeitais metais, šiemet ji pasipildė ir naujais mokslei-viais. Nors į mokyklos atida-rymą ir atvyko 32 moksleiviai, bet, turint galvoje vis didėjan-čią Clevelando lietuvių bend-ruomenę, šis skaičius nėra di-delis. Tikimasi, kad Lituanis-tikos mokykla padidės dar nau-jais klausytojais.

Mokslo metus pradėjo tos mokyklos vedėjas St. Barzdu-kas, prisimindamas Lietuvos mokslo metų pirmąsias dienas. Lietuvos mokyklos ūkeitą sun-kų ir garbingą kelią ir pabrėž-damas tuos nuopelnus, kurį ji atliko lietuvių gyvybinių reika-lų sargyboje. Šioji Lituanis-tikos mokykla, anot Barzduko, esanti tik šešėlis anos buvusios, bet ji turinti tuos pačius tiks-lus. Joje, kaip ir pereinais me-tais, bus mokoma lietuvių kal-bos, literatūros, istorijos ir ge-

NAMŲ APŠILDYMAS

DABAR yra patogiausias laikas ansirūpinti namų apšildymu. Mes paroduodame ir frengiame automatiškus moderniškus Gas-so Furnasus, idedame automa-tiškus Barber Burnerius ir angliais kūrenamus furnes ir įvedame automatiškus gazu vandenio šildymui tankus.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE
Gas and Electrical Appliances
Frank M. Orpse-Urbsaitis, Ved.
6921 Wade Park Avenue
Tel. UT. 1-2750
Nakčia ir sekmdieniais PO. 9548

MULIOLIS INSURANCE and REAL ESTATE

6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

FRANK BICKOFF & CO.

Didelis pasirinkimas visokių linoleumų, kitokių grindimis patle-salių, geriausių ir prastesnių, o taip pat ir guminių; Du Pont įvairių rūšių dažų. Ateikite ir pasirinkite, arba skambinkite telefonu. Pageidaujantiems atsiųsime pavyzdžius. Nuširdus patarnavimas.

P. J. KERŠIS

609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pa-saliniuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraucos (insurance) reikaluose gausit geriausį patarnavimą.
Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgėjo. Patarnavimas ir išpildymas garai tuojama.
Kada galstas sugadina ar apdegina tamstų namą ar forntčius, dėl pilno jų apkaivavimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS LITHUANIAN FUNERAL HOME

(Jakubauskienė-Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
Visiems lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manes apturėsite teisinga patarnavimą. Simpatiškas, meilėsu-gus, greitais ir geromis už-keitų patarnavimas. Vėžimai ligonių pervežimui ir iš li-on-būčių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig įsų pasirinkimo. Telefonukit:
ENdicott 1763
6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio
Ten buvęs

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS:

- BALIUKAITĖ — JONČIENĖ Ona, su šeima.
- BITKAUSKAITĖS, Magda-lena ir Uršulė, iš Čekų km., Gižų vl., Vilkaviškio ap.
- BUBLYTĖ (BUBLYS) — ID-ZELIENĖ (IDZELIS), Barbora, iš Gargždų, ir vyras IDZELIS, Frank.
- ENDRIUKAITIS, Antanas, iš Pelenių km., Sintautų vl., Ša-kių apskr.
- IDZELIENĖ (IDZELIS) — BUBLYTĖ, Barbora, iš Gargž-dų ir vyras IDZELIS, Frank.
- JONČIENĖ — BALIUKAITĖ Ona, su šeima.
- KACĖRAUSKŲ, Eurebijaus ir Ilucijos, giminės prašomi at-siliepti.
- KAVSEVIČ (KUOSAITIS), Petras, iš Griebčių km., Kybar-tų vl., Vilkaviškio apskr.
- KOPAS, Evaldas, Fridrikas su žmona Ida, ir Robertas, bei jų seserys Berta VINKLERIE-NĖ ir Marytė, iš Nemakščių, Raseinių apskr.
- KUOSAITIS, (buv. KASEVIČ), Petras, iš Griebčių km., Kybar-tų vl., Vilkaviškio apskr.
- LABANAUSKAS, Antanas, iš Pielių km., Telšių vl.
- LEVINSKAS, Juozas, gyve-

- nes Alytaus apskr.
- NAMIKAITĖ — PUKAITĖ, Genė, iš Radziūnų km., Traupio vl., Ukmergės apskr.
- PADAGAS, Pranas.
- PAUTIENIUS, Juozas ir Ka-zimieras, iš Sausininkų km., Bartininkų vl., Vilkaviškio aps.
- PUKAITĖ — NAMIKAITĖ, iš Radziūnų km., Traupio vl., Uk-mergės apskr.
- SCHULTZ, Adolph, iš Jur-barko.
- TATORIS, Martynas, iš Šta-kyrių km., Biržų vl.
- TERESEVIČIUS, iš Kybar-tų vl., Vilkaviškio apskr.
- VALANTINAS, Antanas, žmona Sofija, sūnus Vaclovas, ir duktė Zuzana, iš Terespolio dv., Gudziūnų vl., Kedainių ap.
- VINKLERIENĖ — KOPAITĖ Berta, ir jos sesuo Marytė, bei jos broliai KOPAS, Evaldas, Fridrikas su žmona Ida ir Ro-bertas, iš Nemakščių, Raseinių apskrities.
- VIZBARAS Juozas, iš Čekų km., Gižų vl., Vilkaviškio apskr.
- Ieškomieji arba apie juos ži-nantieji maloniai prašomi at-siliepti i: CONSULATE GENE-RAL OF LITHUANIA, 41 West 82nd Street, New York 24, N.Y.